

Gmina Tyczyn

Nr 8 (662)
25.08 – 28.09.2024 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Tyczyn

Uczestnicy pierwszego zwiedzania pałacu
Wodzickich – siedziby Zespołu Szkół w Tyczynie

W numerze:

- Informacje z Urzędu Miejskiego
- Nagrodzeni w konkursie *Kwitnąca Gmina Tyczyn*
- Relacja z obchodów 80 rocznicy Akcji Burza
- Pierwsze zwiedzanie pałacu Wodzickich za nami
- Zaproszenie na Narodowe Czytanie
- Wspomnienie o ojcu Maurycym Niedzieli OP

Obchody 80 rocznicy Akcji Burza

We mszy św.
w intencji poległych
i zmarłych żołnierzy
AK uczestniczyli
m.in. przedstawiciele
władz samorządowych,
wojska i szkół

Dalsze uroczystości odbyły się na tyczyńskim cmentarzu,
przed mogiłą poległych żołnierzy AK

Burmistrz Tyczyna Janusz Błotnicki i przewodniczący Rady
Miejskiej Adrian Michałek przy grobie poległych

Najmłodsze Orłęta składają wieniec przed
mogiłą żołnierzy AK

Okolicznościowe spotkanie w sali MGOK-u w Tyczynie

Jedną z atrakcji
towarzyszących
obchodom –
najmłodsi mogli
nie tylko
obejrzeć broń,
ale też przymie-
rzyć wojskowy
hełm

Wspólna fotografia uczestników i zaproszonych gości przed budynkiem Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego

Szanowni Czytelnicy,

sierpień i wrzesień to szczególny czas w kalendarzu wydarzeń związanych z naszą historią; to miesiące obfitujące w ważne rocznice, dlatego w bieżącym numerze *GT* dużo miejsca zajmuje historia. Na łamach naszego czasopisma znajdziecie Państwo informacje o bitwie warszawskiej, często określanej jako *Cud nad Wisłą*. Ponieważ już niedługo rozpocznie się kolejny rok szkolny, przypominamy sylwetkę **Janusza Korczaka**, wybitnego pedagoga, dla którego nauczanie stało się powołaniem, a który zginął razem z dziećmi w niemieckim obozie w Treblince 6.08.1942 r.

W numerze znalazły się też relacje z obchodów 80 rocznicy akcji *Burza* w Tyczynie, a także wspomnienie o zmarłym niedawno **o. Maurycem Lucjanie Niedzieli**, którego losy przez długi czas związane były z klasztorem dominikanów w Borku Starym.

W bieżącym numerze *GT* znajdują się **wyniki konkursu** pt. *Kwitnąca Gmina Tyczyn*, jest **zawiadomienie Burmistrza Tyczyna o terminach wyborów na sołtysów** i do **rad sołeckich** w poszczególnych miejscowościach oraz zawiadomienie o wyborach do **Zarządu Mieszkańców Miasta Tyczyna**.

Jest zaproszenie na **Narodowe Czytanie**, które odbywać się będzie w pięknych wnętrzach pałacu Wodzickich, który nie tak dawno przeżywał *najazd mieszkańców* podczas dni otwartych. Państwa uwagę polecam też artykuł dotyczący zmian w pisowni polskiej, które już niedługo będą nas obowiązywać.

Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do powstania kolejnego numeru naszego miesięcznika. Zapraszamy do współpracy, prosimy o uwagi i komentarze.

W imieniu redakcji:
Alicja Kustra, redaktor naczelna

RADA MIEJSKA UCHWALIŁA

26 lipca br. odbyła się V sesja IX kadencji Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni wysłuchali informacji o międzyseesyjnej działalności burmistrza. Podjęli również uchwały w sprawach:

● Zmiany uchwały Nr LII.373.18 RM w Tyczynie z dnia 27 lipca 2018 r. w sprawie wprowadzenia odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie gminy Tyczyn.

Artykuł 14 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zabrania spożywania napojów alkoholowych w miejscu publicznym, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych do ich spożycia, w punktach sprzedaży tych napojów. Jednocześnie na podstawie art. 14 ust. 2b rada gminy może wprowadzić w drodze uchwały w określonym miejscu publicznym na terenie gminy odstępstwo od zakazu spożywania napojów alkoholowych, jeśli uzna, że nie będzie to miało negatywnego wpływu na odpowiednie kształtowanie polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, o której mowa w art. 2 ust. 1, i nie będzie zakłócało bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Przyjęta uchwała wprowadza na terenie gminy Tyczyn odstępstwo od ustawowego zakazu spożywania napojów alkoholowych w określonych miejscach publicznych. Wskazane w uchwale miejsca mają związek z corocznymi imprezami zarówno w mieście, jak i w poszczególnych sołectwach. Dopuszczenie spożycia napojów alkoholowych w określonych miejscach nie powinno mieć negatywnego wpływu na odpowiednie kształtowanie polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz na bezpieczeństwo i porządek publiczny.

● Zmieniająca uchwałę w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Zmiana ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw wprowadziła

obowiązek przyjmowania odpadów tekstyliów i odzieży przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych od 1.01.2025 r. Aby dostosować się do tych zmian ustawy, konieczne było wprowadzenie tego zapisu w niniejszej uchwale, by selektywną zbiórką zostały objęte również odpady tekstyliów i odzieży na terenie gminy Tyczyn.

● Zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Tyczyn.

W związku z wprowadzeniem obowiązku przyjmowania odpadów tekstyliów i odzieży przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych od 1.01.2025 r., konieczne było wprowadzenie tego zapisu również w ww. Regulaminie. Ponadto z przeprowadzonych kontroli wywozu nieczystości ciekłych z gospodarstw domowych na terenie gminy Tyczyn wynika, że dotychczasowy zapis w Regulaminie dotyczący wywozu nieczystości ciekłych z nieruchomości nie rzadziej niż cztery razy w roku, jest ekonomicznie nieuzasadniony np. w przypadku gospodarstw jednoosobowych, dlatego wprowadzono zapis, że nieczystości ciekłe mają być wywożone nie rzadziej niż dwa razy w roku.

● Przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Tyczyn.

Na podstawie art. 13i ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym RM w Tyczynie podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego gminy Tyczyn. Granica opracowania obejmuje cały obszar gminy Tyczyn zgodnie z art. 13a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Na obszarze gminy nie występują tereny zamknięte inne niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu.

Konieczność sporządzenia planu ogólnego gminy wynika ze zmian w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która weszła w życie 24.09.2023 r. Zgodnie z tą zmianą 1.01.2026 r. z mocy ustawy moc utraci Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Ustawa wprowadza w jego miejsce nowy akt planowania przestrzennego w postaci planu ogólnego. Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego. Wszystkie miejscowe plany zago-

ciąg dalszy na str. 4

spodarowania przestrzennego sporządzone i uchwalone po 31.12.2025 r. będą musiały być zgodne z ustaleniami planu ogólnego.

Plan ogólny ma określić podział obszaru gminy na strefy planistyczne oraz wskazać gminne standardy urbanistyczne, w których zostaną określone profile funkcjonalne stref oraz wskaźniki urbanistyczne, takie jak: maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, maksymalna wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Plan ten będzie podstawą do sporządzenia planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

● **Udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Rzeszowskiemu na realizację zadania publicznego.**

W związku z brakiem drogi dla pieszych przy drodze powiatowej nr DP 1415R w Hermanowej konieczne

jest przekazanie kwoty 5 tys. zł dla Powiatu Rzeszowskiego jako udział własny pozwalający na zaprojektowanie drogi dla pieszych na długości ok. 250 m. Po wykonaniu dokumentacji projektowej możliwa będzie realizacja zadania, co wpłynie na poprawę bezpieczeństwa przy przedmiotowej drodze.

● **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na rok 2024.**

● **Zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej.**

Uchwały podejmowane przez Radę Miejską w Tyczynie znajdują się na BIP-ie.

tekst: **Joanna Włoch-Dłurzej**

Wybory sołtysów i rad sołeckich

Burmistrz Tyczyna zawiadamia mieszkańców gminy Tyczyn o wyborach sołtysów i rad sołeckich na kadencję 2024-2029.

W Borku Starym, Hermanowej i Kielnarowej wybory odbędą się **w domach ludowych** podczas zebrania wiejskich, które rozpoczną się **o godz. 16.00**.

Daty zebrań wiejskich dla wyboru sołtysów i rad sołeckich:

Borek Stary: 8 września, godz. 16.00

Hermanowa: 22 września, godz. 16.00

Kielnarowa: 29 września, godz. 16.00

Proponowany porządek obrad zebrań:

1. Sprawozdanie sołtysa z działalności za rok 2023.
2. Przeprowadzenie wyborów sołtysa i rady sołeckiej na kadencję 2024-2029.

Wybory Zarządu Mieszkańców Miasta Tyczyna

Burmistrz Tyczyna zawiadamia mieszkańców Tyczyna o wyborach Zarządu Mieszkańców Miasta Tyczyna. Wybory odbędą się **15 września** br. w **Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury**. Zebranie rozpocznie się o **godz. 16.00**.

Porządek zebrania:

1. Otwarcie zebrania.
2. Sprawozdanie przewodniczącego za rok 2023.
3. Wybory Zarządu Mieszkańców Miasta Tyczyna i przewodniczącego Zarządu Mieszkańców Miasta Tyczyna.
4. Dyskusja, sprawy różne.
5. Zakończenie zebrania.

Można składać wnioski o wypłatę bonu energetycznego

Na mocy ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego informujemy, że można składać wnioski (elektronicznie lub papierowo) o wypłatę bonu energetycznego.

Dodatek przysługuje gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody obliczone na podstawie dochodów z roku 2023, w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych, nie przekraczają **2,5 tys. zł** w gospodarstwie jednoosobowym albo **1,7 tys. zł** na jedną osobę w gospodarstwie wieloosobowym. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego wysokość dodatku zostanie obliczona w postaci **złotówka** za złotówkę (nie mniej niż 20 zł).

Wysokość wypłaty bonu jest uzależniona od ilości osób w gospodarstwie domowym: ● dla jednoosobowego gospodarstwa domowego – 300 zł; ● dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób – 400 zł; ● dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób – 500 zł; ● dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób – 600 zł.

W przypadku gdy **główne źródło ogrzewania** danego gospodarstwa domowego jest zasilane **energią elektryczną** i jest wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, bon energetyczny przyznaje się w wysokości: ● 600 zł – gospodarstwu

domowemu jednoosobowemu; ● 800 zł – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z 2 do 3 osób; ● 1000 zł – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z 4 do 5 osób; ● 1200 zł – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z co najmniej 6 osób.

BON ENERGETYCZNY

PROGI DOCHODOWE

- do 2500 zł dla gospodarstw jednoosobowych.
- do 1700 zł na osobę dla gospodarstw wieloosobowych.

do min. 3,5 mln gospodarstw domowych o niższych dochodach.

WYSOKOŚĆ BONU ENERGETYCZNEGO

- 300 zł dla gospodarstw 1-osobowych,
- 400 zł dla gospodarstw 2-3 osobowych,
- 500 zł dla gospodarstw 4-5 osobowych,
- 600 zł dla gospodarstw 6-osobowych i większych.

Wniosek dotyczący bonu energetycznego można będzie złożyć do gminy, w terminie od 1 sierpnia do 30 września 2024 roku.

Jeśli w gospodarstwie domowym wykorzystywane będą źródła ogrzewania zasilane energią elektryczną, to bon energetyczny warunkiem o 100 proc. (od 600 zł do 1200 zł).

Ważne. Ustawa o bonie energetycznym stanowi, że jedna osoba może wchodzić w skład tylko jednego gospodarstwa domowego. W przypadku gdy wniosek o wypłatę dodatku dla gospodarstwa domowego wieloosobowego złożyła więcej niż jedna osoba, dodatek ten przyznawany jest wnioskodawcy, który złożył taki wniosek jako pierwszy.

Termin składania wniosków: do 30.09.2024 r. Weryfikacji wniosku o wypłatę bonu energetycznego dokonuje w naszej gminie burmistrz Tyczyna.

Jak złożyć wniosek?

• Osobiście w M-GOPS w Tyczynie (od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30).

- Wysłać za pośrednictwem Poczty Polskiej.
- Przy użyciu aplikacji mObywatel (należy wybrać opcję: **złóż wniosek** i wybrać odpowiedni wniosek).
- Za pośrednictwem platformy ePUAP (ważne: podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym trzeba podpisać zarówno pismo przewodnie, jak i załączony wniosek o bon energetyczny). Wniosek można pobrać ze strony internetowej: <https://bip.mos.gov.pl/energetyka/wzor-wniosku-o-wyplate-bonu-energetycznego/>

Źródło: **tyczyn.pl**

Wyniki konkursu Kwitnąca Gmina Tyczyn

Komisja Konkursowa powołana przez Burmistrza Tyczyna dokonała oceny 17 zgłoszonych przez mieszkańców Gminy Tyczyn ogrodów przydomowych, balkonów oraz posesji. Przyznano następujące nagrody: **I nagrodę – Małgorzacie Jamrozek** (zakup towarów ogrodniczych na kwotę **600 zł**), **II nagrodę – Dorocie Leniart** (zakup towarów ogrodniczych na kwotę **400 zł**), **III nagrodę – Jolancie Cymerys** (zakup towarów ogrodniczych na kwotę **300 zł**).

Wyróżniony ogród Małgorzaty Płodzień

Wyróżniony ogród Zofii Wiater

Specjalne wyróżnienia postanowiono przyznać: **Zofii Wiater** (zakup towarów ogrodniczych na kwotę **150 zł**) i **Małgorzacie Płodzień** (zakup towarów ogrodniczych na kwotę **150 zł**).

Osoby nagrodzone i wyróżnione wykazały duże zaangażowanie i pomysłowość w urządzenie swoich przydomowych ogrodów, balkonów i posesji. Wszystkim osobom biorącym udział w konkursie dziękujemy, a laureatom składamy gratulacje.

Tekst i zdj. **Joanna Kalembkiewicz**
– inspektor UM w Tyczynie

80 rocznica akcji *Burza*

Dnia 28.07 br. w Tyczynie odbyły się uroczystości upamiętniające 80 rocznicę wyzwolenia Tyczyna w ramach akcji *Burza*. Była to operacja Armii Krajowej, która trwała w okresie od lipca do października 1944 r. W Tyczynie działała placówka AK o kryptonimie Topola. Dzięki działaniom żołnierzy AK Tyczyn został uwolniony spod niemieckiej okupacji. Niestety, żaden z jej uczestników już nie żyje. Potomkowie, władze samorządowe i lokalna społeczność przypominają jednak o tamtych wydarzeniach.

Obchody rozpoczęły się mszą św. w kościele parafialnym w Tyczynie w intencji poległych i zmarłych żołnierzy AK placówki *Topola*. Uczestniczyli w niej przedstawiciele władz samorządowych, wojska, szkół, strażaków, a przede wszystkim potomkowie tych, którzy walczyli o wolność Tyczyna. Powiat Rzeszowski reprezentował wicestarosta **Jerzy Bednarz** oraz wiceprzewodniczący Rady Powiatu Rzeszowskiego **Łukasz Obara**.

Po zakończeniu mszy św. na parafialnym cmentarzu odbył się Apel Pamięci, złożenie wieńców i zniczy na mogiłach żołnierzy AK, a także osób cywilnych zabitych w czasie bitwy o Tyczyn. Delegacja IPN wraz z rodziną oraz członkami Światowego Związku Żołnierzy AK złożyła kwiaty na grobie kpt. **Stefanii Obary** – żołnierza AK oraz Świadka Historii IPN.

Następnie w MGOK w Tyczynie odbyło się spotkanie okolicznościowe i wykład **dra Mirosława Surdeja**, historyka z IPN Oddział w Rzeszowie, dotyczący Akcji *Burza*. Obchodom towarzyszył program artystyczny oraz liczne atrakcje związane ze sztukami walki, samoobroną, działalnością służb mundurowych i pracą strażaka.

Przed budynkiem MGOK-u w Tyczynie wspaniałą występ zagwarantowała szkoła kung-fu i instruktor **Łukasz Ochał** *Wing Tsun Kung Fu*. Następnie wystąpiła młoda wokalistka **Natalia Zembroń**, która pod okiem instruktora **Katarzyny Gustek** uczy się śpiewu oraz gry na pianinie w Rzeszowskim Domu Kultury filia Matysówka. Mieliśmy także zaszczyt gościć zdobywcę 1. miejsca w Międzynarodowym Konkursie Gry na Akordeonie Wilno 2023, utalentowanego młodego muzyka **Alana Chuchlę**.

Niemale wrażenie na uczestnikach pikniku wywarł również pokaz Podkarpackiej Szkoły Jujitsu Karate, w którym wzięła udział 6-osobowa grupa młodocianych, czołowych zawodników, medalistów turniejów ogólnopolskich i międzynarodowych. Cały występ swoich uczniów ciekawie relacjonował trener **Wiesław Kisiel**.

Dzięki strzelnicy *Husar* Rzeszów mieszkańcy Tyczyna, niezależnie od wieku, mieli możliwość poćwiczyć swoją celność i sprawdzić właściwości dokonanego strzału na Multimedialnym Trenażerze Strzeleckim, przygotowanym w budynku Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego. Jedną z atrakcji, dedykowaną najmłodszym uczestnikom wydarzenia w formie bez-

płatnej, był paintball laserowy, który zapewniła firma szkoleniowa z Lubonii – *Szkolenia Strzeleckie Hornet Gun*. We wspaniałej, aktywnej zabawie plenerowej, którą poprowadził **Daniel Buż**, wzięło udział wiele zainteresowanych dzieci.

W przestrzeni wydarzenia można było również zwiedzić stoiska: Szkoły Szermierki *Szablą* ze wspaniałą kolekcją broni białej; namiot Wojskowego Centrum Rekrutacji; namiot klubu strzeleckiego z Rudnej Wielkiej *Husar* wraz z egzemplarzami broni palnej.

W mundurze ppłk Stefan Michalczak (ps. *Brzoza, Jodła*), obok jego żona. Jest najstarszym żołnierzem w Rzeszowie, który walczył w czasie II wojny światowej. Prezes Zarządu Koła Rzeszów Światowego Związku Żołnierzy AK

Pokaz Podkarpackiej Szkoły Jujitsu Karate

Zgromadzona publiczność

W niedzielnym wydarzeniu wzięli udział także członkowie jednostki OSP Hermanowa. Chętni mogli dowiedzieć się o pracy strażaków; zobaczyć, jakim dysponują sprzętem w samochodach strażackich, a najmłodszy mogli wsiąść do wozu bojowego oraz przymierzyć strażackie ubranie.

Dzięki uprzejmości sołtysa Borku Starego **Stanisława Wojturskiego** dla uczestników pikniku została przygotowana prawdziwa wojskowa grochówka, a wspaniała, lokalna cukiernia z Hermanowej *Karmelove* osłodziła miło spędzony czas tego popołudnia wszystkim zgromadzonym na tyczyńskim Rynku.

W tym dniu zaprezentowana została także wystawa plenerowa IPN *Polskie Państwo Podziemne na Rzeszowszczyźnie 1939–1944/45* oraz Akcja *Burza w Tyczynie* na podstawie książki **Mieczysława Skotnickiego** *Bitwa o Tyczyn*.

Organizatorami obchodów byli: Burmistrz Tyczyna, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie, parafia pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Tyczynie, Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Koło w Tyczynie, Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej.

Tekst: **Małgorzata Kopiec** – MGOK Tyczyn

Bitwa Warszawska

Dnia 18.11.1918 r. rozpoczęła się wojna polsko-bolszewicka. Leninowi, który wydał rozkaz, chodziło o pokonanie Polski oraz udzielenie pomocy komunistom, którzy w tym czasie próbowali rozpocząć rewolucję w Niemczech i krajach powstałych z rozpadu Austro-Węgier. Największa bitwa tej wojny rozegrała się w dniach 13–15.08.1920 r. na przedpolach Warszawy. Nazwano ją bitwą warszawską, choć ma też inne określenie – Cud nad Wisłą. To ona zdecydowała o zachowaniu przez Polskę niepodległości oraz uratowaniu Europy przed bolszewizmem.

W pierwszych dniach sierpnia 1920 r. sytuacja była bardzo zła. Do Warszawy zbliżali się bolszewicy – armia słabo wyszkolona i uzbrojona, ale mająca dużą przewagę liczbową. Dla jej dowódcy **Michała Tuchaczewskiego** liczyło się tylko jedno: *po trupie Polski zanieść do Europy rewolucyjny płomień*.

Jak na tle bolszewików wyglądała armia polska? Od 1918 r. pozostawała ona w fazie organizacji. Składała się z oddziałów pochodzących z różnych zaborów i armii, nie miała jednolitego uzbrojenia i umundurowania. Kiedy bolszewicy na przełomie lipca i sierpnia 1920 r. zbliżali się do centralnej Polski, pospiesznie formowała ona nowe oddziały. W punktach mobilizacyjnych ustawiały się kolejki młodych mężczyzn: studentów, uczniów warszawskich gimnazjów i harcerzy, którzy po krótkim przeszkoleniu trafiali na front. Do armii zgłaszały się też kobiety (Legia Kobieca), aby pomagać w szpitalach, pralniach, kuchniach wojskowych.

Tuchaczewski kontra Piłsudski

Ofensywą Armii Czerwonej dowodził M. Tuchaczewski, jeden z najzdolniejszych dowódców sowieckich. Jego plan zakładał atak w celu zdobycia Warszawy; równocześnie armia **Budionnego** miała zaatakować w okolicach Lwowa, a korpus kawalerii **Gaj-Chana** opanować północne Mazowsze. Wydawało się, że stolicy już nic nie jest w stanie uratować.

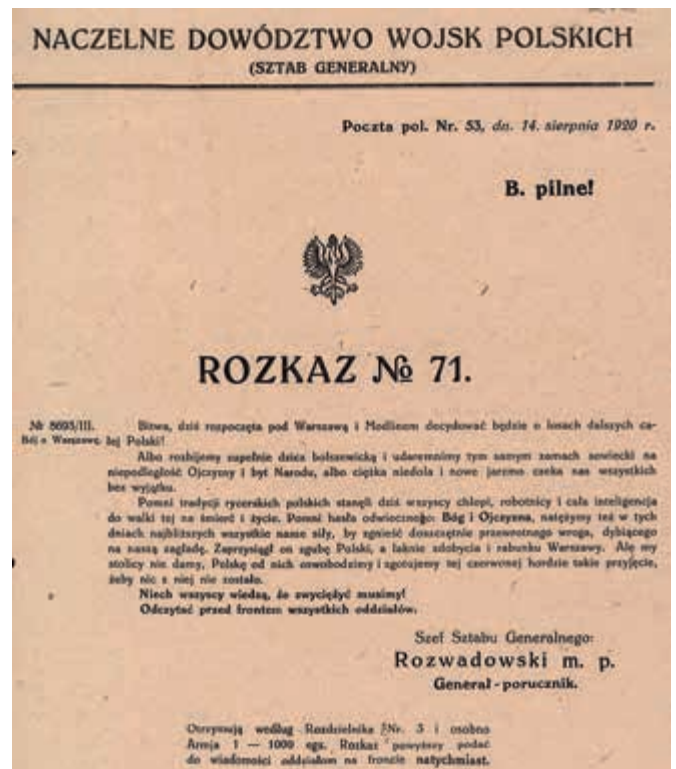
Plan Bitwy Warszawskiej na podstawie koncepcji **Józefa Piłsudskiego** opracowali: gen. **Tadeusz Rozwadowski**, płk **Tadeusz Piskor** i kpt. **Bronisław Regulski**. Głównym jego celem było odcięcie korpusu Gaj-Chana od armii Tuchaczewskiego i od zaplecza oraz skoncentrowanie bitwy na przedpolu Warszawy. Operacja składała się z trzech skoordynowanych, choć oddzielnych części: obrony na linii Wieprza, Wkry i Narwi (działania wstępne); ofensywy znad Wieprza (na północ, na skrzydło sił bolszewickich) i wyparcia Armii Czerwonej za Narew; pościgu, osaczenia i rozbicia armii Tuchaczewskiego.

Bitwa Warszawska

Bitwa Warszawska rozpoczęła się 13.08.1920 r. walką o przedpole stolicy. Najbardziej znane są walki koło Radzymina i pod Osowcem (tu zginął **ks. Ignacy Skorupka**, a wieść o jego śmierci rozeszła się po całym odcinku frontu, mobilizując żołnierzy do walki). Radzymin, który kilkakrotnie przechodził z rąk do rąk, ostatecznie wyzwolony został 15 sierpnia. To pod Radzyminem odbyła się pierwsza w historii *bitwa pancerna* Wojs-

Ksiądz Ignacy Skorupka

Rozkaz nr 71 gen. T. Rozwadowskiego z 14.08.1920 r. odczytany przed frontem wszystkich polskich oddziałów. Z archiwum Centralnego Archiwum Wojskowego

ska Polskiego (trzy polskie samochody pancerne Renault FT-17 starły się z trzema bolszewickimi). Mniej znane są walki 5 Armii gen. Sikorskiego na północ od Warszawy, dzięki którym powiódł się zwrot zaczepny znad Wieprza. W obu rejonach starcia miały dramatyczny przebieg, często dochodziło tam do walki wręcz, stąd straty po obu stronach były wysokie.

W Bitwie Warszawskiej bardzo ważną rolę odegrała kawaleria – 203 Ochotniczy Pułk Ułanów natarł na Ciechanów, zdobywając radiostację IV Armii bolszewickiej, i spowodował dwudniowy chaos w przekazywaniu poleceń od Tuchaczewskiego.

W zacieklej walce pod modlińską twierdzą wyróżniała się m.in. 18 Dywizja Piechoty gen. Franciszka Krajewskiego. Ciężkie boje, zakończone polskim sukcesem, miały miejsce również pod Pułtuskim i Serockiem.

Faza obronna Bitwy Warszawskiej trwała do 16.08, kiedy to, dzięki działaniom marszałka **Piłsudskiego**, nastąpił przełom. Dowodzona przez niego tzw. grupa manewrowa przełamała obronę bolszewicką w rejonie Kocka i Cynowa. Ostateczną klęskę bolszewicy ponieśli pod Osowcem, Białymstokiem i Kolnem.

Linie obrony – liczącą ok. 800 km – Piłsudski oparł o rzeki: Orzyc-Narew-Wisła-Wieprz-Seret. Podzielił ją na trzy fronty, przydzielając dowództwo generałom: **Józefowi Hallerowi** (Front Północny – obrona War-

ciąg dalszy na str. 8

ciąg dalszy ze str. 7

szawy), **Edwardowi Rydzowi-Śmigłemu** (Front Środkowy – uderzenie na armię Tuchaczewskiego) i **Wacławowi Iwaszkiewiczowi** (Front Południowy).

Generał Józef Haller

Generał
Edward Rydz-Śmigły

Dnia 19.08 jednostki polskie przeszły do działań pościgowych, starając się uniemożliwić odwrót głównych sił Tuchaczewskiego znajdujących się na północ od Warszawy. Dwa dni później rozpoczęła się decydująca faza działań pościgowych: 1. Dywizja Piechoty z 3 Armii odcięła pod Rybakami drogę odwrotu resztkom XVI Armii sowieckiej w kierunku na Białystok, 15 Dywizja Piechoty z 4 Armii polskiej, po opanowaniu Wysokiego Mazowieckiego, odcięła odwrót oddziałom XV Armii sowieckiej z rejonu Ostrołęki.

Piąta Armia polska przesunęła się w kierunku Mławy. Czwarta Armia bolszewicka, nie wiedząc o klęsce pod Warszawą, atakowała Włocławek, zamykając sobie drogę odwrotu. W tej sytuacji jedynym wyjściem dla oddziałów sowieckich było przekroczenie granicy Prus. Dnia 25.08 polskie oddziały doszły do granicy pruskiej, kończąc tym samym działania pościgowe.

Bilans Bitwy Warszawskiej

Straty po stronie polskiej: ok. 4,5 tys. zabitych, 22 tys. rannych i 10 tys. zaginionych. Straty zadane Sowiecom nie są znane. Przyjmuje się jednak, że ok. 25 tys. żołnierzy Armii Czerwonej poległo lub było ciężko rannych, 60 tys. trafiło do niewoli, a 45 tys. zostało internowanych przez Niemców.

Bitwa Warszawska, zwana też Cudem nad Wisłą, jest dowodem na to, że jako naród zdolni jesteśmy do wielkich czynów; że potrafimy nie tylko jednoczyć się, ale i zwyciężać. Pokolenie, które wywalczyło niepodległość Polski w 1918 r. i umocniło ją w 1920 r., choć podzielone między zaborców – mimo trwającej ponad stu-letniej niewoli – było przygotowywane do zwycięstwa.

Zwracał na to uwagę w kazaniu do kombatanatów Prymas Tysiąclecia w 1979 r.: *W długim szeregu ludzi, którzy pracowali nad odzyskaniem wolności, trzeba widzieć tych wszystkich, którzy jak Kościuszko, Pułaski i inni od pierwszych chwil utracenia niezależności (...) porwali się do ratowania obecności Polski w ówczesnym świecie. Taki sens miały wszystkie powstania (...). Każdy z tych zrywów (...) był budzeniem sumień.*

Pokolenie, które wywalczyło wolną Polskę, było wychowywane do zwycięstwa przez bohaterów powstań, przez poetów i pisarzy czuwających nad duchem narodu. Minęło nieco ponad sto lat, a tak dużo się zmieniło. Dlatego może warto zadać sobie dziś pytanie: gdzie nasze pokolenie szuka wzorców i prawdziwych bohaterów?

Tekst: **Alicja Kustra**

Dzień otwarty w pałacu Wodzickich – siedzibie Zespołu Szkół w Tyczynie

Pałac Wodzickich jest siedzibą Zespołu Szkół w Tyczynie – jednostki organizacyjnej Powiatu Rzeszowskiego. To szkoła, która łączy blisko 80-letnią tradycję i wartości patriotyczne z nowoczesnością. Funkcjonuje tu Liceum Ogólnokształcące z klasami mundurowymi, we współpracy z Podkarpacką Policją i Służbą Więzienną.

Pałac to także perełka architektoniczna powiatu rzeszowskiego i Podkarpacia. Ze względu na swoje walory architektoniczno-krajobrazowe bywa też, w szczególności w okresie wakacyjnym, miejscem plenerów fotograficznych i filmowych.

W dniu 11.08 br. odbył się dzień otwarty Zespołu Szkół w Tyczynie, który połączony był ze zwiedzaniem obiektu. Gości powitała **Dorota Tarańska-Klęsk** – dyrektor ZS w Tyczynie. W wydarzeniu uczestniczyli także przedstawiciele samorządu powiatowego i gminnego: **Krzysztof Jarosz** Starosta Rzeszowski, **Jerzy Bednarz** Wicestarosta Rzeszowski, **Janusz Błotnicki** Burmistrz Tyczyna.

Siedziba szkoły – Pałac Wodzickich – to zabytkowy budynek z połowy XIX w. otoczony pięknym parkiem. Zespół pałacowo-parkowy w Tyczynie zbudowany został w latach 1862 – 1869 przez hr. **Ludwika Wodzickiego**. Szkoła funkcjonuje tu od 1945 r. To wyjątkowe i niezwykle urokliwe miejsce, w którego murach zapisała się historia pokoleń. Wnętrza pałacu kryją w sobie wiele historycznych ciekawostek, o których opowiadała pasjonatka lokalnej historii, występująca w roli prze-

wodnika, **Zofia Domino** z Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej. Podczas zwiedzania obiektu można było natknąć się także na Białą Damę, która skradła uwagę wszystkich zwiedzających. To duch kobiety w białej sukni, którą według legendy jest **Jadwiga z Zamoyskich Wodzicka**.

Zwiedzaniu towarzyszyły wystawy: *Wodziczcy* – zawierająca historyczne fotografie i informacje o losach rodu Wodzickich – oraz *Ziemia Tyczyńska w Obiektywie* z pięknymi kadrami współczesnego Tyczyna w wykonaniu członków Sekcji Fotograficznej UTW UR.

Nie zabrakło także informacji o renowacji i znacznej rozbudowie tego pięknego miejsca. W wyniku realizacji inwestycji Powiatu Rzeszowskiego za ponad 20 mln zł powstał internat dla uczniów ZS w Tyczynie, sala gimnastyczna z pełnym zapleczem szatniowo-sanitarnym, nowoczes-

Zwiedzający w ogrodzie różanym

na siłownia. Wybudowana została także scena widowiskowa z widownią plenerową. Powstały ciągi pieszo-jezdne, miejsca postojowe dla samochodów osobowych i autokarów, droga pożarowa z placem manewrowym, wiaty dla rowerów oraz nasadzenia zieleni z zachwycającymi ogrodami różanymi. W 2023 r. szkoła wzbogaciła się także o strzelnicę wirtualną, pozyskaną w ramach konkursu ofert *Strzelnica w powiecie*.

Od lewej: dyrektor MGOK Beata Mianowska, wicestarosta Jerzy Bednarz, Jolanta Krzanowska (MGOK) w roli Białej Damy oraz sekretarz gminy Anna Fil

 **NARODOWE
CZYTANIE**

Zespół Szkół w Tyczynie

oraz

**Miejska i Gminna Biblioteka
Publiczna w Tyczynie**

zapraszają na

**NARODOWE
CZYTANIE**

„Kordiana”

Juliusza Słowackiego

**10.09.2024
godz. 10.30**

**Pałac Wodzickich w Tyczynie
(siedziba Zespołu Szkół)**

PATRONAT HONOROWY PARY PREZYDENCKIEJ

zstyczyn.pl

tyczyn-biblioteka.pl

Wydarzenie cieszyło się ogromnym zainteresowaniem zarówno wśród miejscowych, jak i przyjezdnych. Nie zabrakło licznie przybyłych absolwentów naszej szkoły, którzy z sentymentem wspominali lata szkolne, wyrażali zachwyt nad pięknem siedziby szkoły oraz jej rozbudową, doceniając dbałość o to wspiane miejsce.

Dyrektor Zespołu Szkół w Tyczynie składa serdeczne podziękowania współorganizatorom wydarzenia za bardzo dobrą współpracę i wsparcie w przebiegu wydarzenia.

Podziękowania kieruję w stronę starosty **Krzysztofa Jarosza**, wicestarosty **Jerzego Bednarza** burmistrza **Janusza Błotnickiego** oraz **Beaty Mianowskiej** – dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie wraz z pracownikami. Dziękuję członkom Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej na czele z wiceprezes **Zofią K. Domino**. Specjalne wyrazy wdzięczności i uznania przekazuję w stronę **Zofii A. Domino** – za życzliwość i wzorowe wywiązanie się z roli przewodnika.

Dziękuję także nauczycielom i pracownikom Zespołu Szkół w Tyczynie za zaangażowanie w przygotowania i przebieg całego przedsięwzięcia.

Tekst: **Dorota Tarańska-Klęsk** – dyrektor Zespołu Szkół w Tyczynie

Informacje o placówkach oświatowych w gminie Tyczyn

Awans zawodowy nauczycieli

Podczas wakacji (15.07 br.) ośmioro nauczycieli ze szkół podstawowych w gminie Tyczyn zdało egzamin, uzyskując stopień nauczyciela mianowanego. Wręczenie aktu nadania stopnia oraz uroczyste ślubowanie odbywa się oddzielnie w każdej placówce oświatowej. W tym roku do grona nauczycieli mianowanych dołączyły panie: **Dominika Jakubowicz, Maria Litwin, Patrycja Rysz, Agnieszka Trojanowska, Maria Piotrowska-Sołtys, Paulina Zagórska, Agata Różańska-Lichota.**

Zajęcia wakacyjne

Podczas wakacji w każdej szkole odbywały się dwutygodniowe dyżury. W **SP w Kielnarowej** dzieci miały okazję doskonalić swoje umiejętności z gimnastyki artystycznej pod czujnym okiem trenerki **Aleksandry Klimasz** (półkolonia). W Tyczynie w ramach projektu *Aktywna Szkoła* w sierpniu odbywały się zajęcia sportowe dla uczniów, które prowadzili nauczyciele wych. fizycznego (**Anna Górska, Wiesław Obara**).

Remonty w szkołach podstawowych

Choć budynki szkół podstawowych w naszej gminie są w dobrym stanie technicznym, to jednak każda placówka oświatowa czas wakacji wykorzystuje na większe lub mniejsze remonty. To sytuacja oczywista, bo w roku szkolnym wszelkie działania tego typu utrudniłyby naukę dzieciom i pracę nauczycielom.

O tym, jak pięknie **SP w Tyczynie**, pisała w ostatnim numerze GT dyrektorka **Zofia Międlar-Mruk**. Tu front robót był bardzo duży, ze swojej strony dodam tylko, że najmłodszych zaskoczy nie tylko nowy sprzęt na placu zabaw i w Ogródku Jordanowskim, ale też zmodernizowany Orlik.

Większe lub mniejsze remonty miały miejsce także w innych placówkach oświatowych naszej gminy. W **SP w Hermanowej** odnowiona i udekorowana została świetlica szkolna, do biblioteki zakupiono nowości książkowe, a dzieci będą bawić się na nowym placu zabaw; podobnie rzecz ma się w **SP w Kielnarowej** – tu wyremontowano plac zabaw, odmalowana została też sala lekcyjna dzięki pomocy rodzica.

Tekst: **Alicja Kustra**

O remontach w **SP w Borku Starym** napisała dyrektorka **Magdalena Kawa-Szpala**.

Dzięki wsparciu i zaangażowaniu wielu osób nasza szkoła zyskała nowy piękny wygląd, co z pewnością przyniesie wiele korzyści uczniom i nauczycielom. Oto jakie prace wykonane zostały podczas tegorocznych wakacji.

- W sali matematyczno-przyrodniczej przemalowano ściany na przyjazne kolory, ozdobiono je też naklejkami związanymi tematycznie z matematyką. Dokupione zostały ławki, krzesła i rolety, a wycyklinowana i odmalowana podłoga dopełniła całości.
- Przed budynkiem szkoły pomalowano barierki i bramkę, co poprawiło estetykę.
- Metamorfozę przeszła też świetlica szkolna, do której zakupiono meble i stoliki, zorganizowano też kącik relaksu jako miejsce wytchnienia dla uczniów.

- Odnowiona została też sala zerówkowiczów. Jasne ściany, nowe panele podłogowe, odświeżone meble oraz stworzenie nowego kąca sanitarnego sprawiły, że pomieszczenie zyskało zupełnie nowy i przyjazny wygląd.

- W przedszkolu, po zeszłorocznym malowaniu ścian, trwają prace nad renowacją parkietu, który wkrótce będzie gotowy dzięki hojności **Łukasza Skiby**.

Szczególne podziękowania kieruję do radnego **Arkadiusza Gałka**, który był inicjatorem społecznego wsparcia naszej placówki. Jego zaangażowanie oraz współpraca z rodzicami pozwoliły na przeprowadzenie licznych prac remontowych. Dziękuję rodzicom uczniów: **Rafałowi Trojanowskiemu, Bartoszowi Szurze, Mateuszowi Baranowi, Mateuszowi Chmielowcowi, Arkadiuszowi Paśko, Tomaszowi Mączce** oraz **Łukaszowi Skibie** za ciężką pracę i poświęcenie swojego czasu. Dzięki wsparciu tych osób mogliśmy zrealizować znacznie więcej, co pozwoliło na oszczędności, które możemy przeznaczyć na dalsze potrzeby szkoły.

Dziękuję także wszystkim, którzy wsparli naszą szkołę podczas czerwcowego pikniku. Zebrane fundusze pozwoliły na zakup potrzebnych materiałów, bez których nie udało się przeprowadzić tych remontów. Wasze wsparcie ma ogromne znaczenie.

W trakcie remontu jednej z klas

Nie sposób pominąć wkładu wielu osób, które zabiegały o remont drogi prowadzącej do szkoły. Dzięki zaangażowaniu społeczności oraz determinacji radnych: **Arkadiusza Gałka, Jacka Witka i Adama Borowca** udało się dopilnować realizacji tego zamierzenia. Wyremontowany odcinek drogi znacząco poprawi komfort i bezpieczeństwo dojazdu do budynku. Mam nadzieję, że w przyszłości uda się również wybudować chodnik, który jeszcze bardziej zwiększy bezpieczeństwo naszych uczniów i ich rodzin.

Podziękowania składam także burmistrzowi **Januszowi Błotnickiemu** za zrozumienie naszych potrzeb i wsparcie w planowanych pracach związanych z budową parkingu obok szkoły, które ruszą w najbliższym czasie.

Jeszcze raz dziękuję wszystkim za współpracę, wsparcie i zaangażowanie. Wspólnie możemy osiągnąć naprawdę wiele, co pokazuje przykład tegorocznych prac modernizacyjnych. Mam nadzieję, że przyszłość przyniesie nam jeszcze więcej takich wspólnych inicjatyw.

RODZINNA SOBOTA

GODZ. 15:00 - 18:00

„Pinokio”

- Spektakl profilaktyczny z zakresu profilaktyki uzależnień od mediów cyfrowych oraz przeciwdziałaniu zanikania więzi społecznych.
- Obecność 5 postaci plenerowych, możliwość robienia z nimi zdjęć.
- Stoisko z watą cukrową, popcornem, goframi i napojami.
- Pokaz mega baniek mydlanych.
- Dmuchanie dla dzieci i eurobungee.
- Zabawy z animatorem.
- Skręcanie balonów dla dzieci.
- Sportowa strefa malucha.
- Strefa beauty dla mam.
- Mini łop.

ZAPRASZAJĄ:

 Burmistrz Tyczyna
 Starosta Rzeszowski
 Miejsko Gminny Ośrodek Kultury im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie
 Zespół Szkół w Tyczynie
Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tyczynie

21.09.2024 Scena widowiskowa przy Zespole Szkół w Tyczynie

Święto plonów dawniej

Dożynki to zwyczaj praktykowany już od czasów Słowian. Z pewnością obrzęd ten związany był z kultem roślin i drzew.

Dożynki jako ważna uroczystość na dworach właścicieli majątków ziemskich zagościły dosyć późno, bo dopiero w XVI w. Urządzano je dla służby folwarcznej i pracowników najemnych w nagrodę za pracę przy żniwach.

Obchody dożynkowe rozpoczynały się wiciem wieńca, który zwykle miał kształt korony lub koła. Wykorzystywano do tego kłosa zbóż, orzechy, owoce, kwiaty i kolorowe wstążki. Wieniec dożynkowy, często nazywany *plonem*, niosła najlepsza żniwiarka, a pomagali jej żęrcy. Za nią postępował długi orszak odświętnie ubranych żniwiarzy, którzy nieśli na ramionach wyczyszczone i udekorowane kwiatami kosy i sierpy.

Wieniec dożynkowy niesiono do świątyni, aby go poświęcić, następnie orszak ze śpiewem udawał się do dworu lub domu gospodarza dożynek na poczęstunek z tańcami. Wieniec przechowywano do następnego roku, do nowego siewu, a wykruszone z niego ziarna wysypywano do worków z ziarnem siewnym.

Tyczyn, 1937 r., ks. dziekan Franciszek Wolski w otoczeniu fernali i robotnic

Z końcem XIX w. zaczęto urządzać także dożynki chłopskie. Bogaci gospodarze wyprawiali je dla swych domowników, rodziny, parobków i najemników.

W okresie międzywojennym lokalne samorządy, partie chłopskie, kółka rolnicze, zaczęły organizować dożynki gminne, powiatowe i parafialne. Towarzyszyły im wystawy rolnicze, festyny i występy ludowych zespołów.

W każdym kościele święcono obrzędowe pieczywo i wieńce, które wykonywane były przez gospodarzy z wytypowanych wcześniej okolicznych wsi. Wieńce miały różne kształty, a górowały nad nimi krzyże, hostie, kielichy lub korony.

Po II wojnie św. gospodarzami dożynek byli zwykle przedstawiciele władz administracyjnych różnych szczebli. Choć miały one polityczny charakter, nie zapomniano o tradycji: uroczystości odbywały się w niedzielę, towarzyszyły im pochody z wieńcami i pieśniami oraz festyny ludowe. Gospodarzem dożynek centralnych zazwyczaj był I sekretarz partii komunistycznej.

23.09.1984 r., starostwie dożynek: Alicja Kalandyk z Hermanowej i Bolesław Legięć z Kielnarowej – z wieńcem i symbolicznym bochenkiem chleba

tekst: **Alicja Kustra** na podst. zbiorów MiGBP
w Tyczynie oraz www.wikipedia.pl

sierpień 2024 / GŁOS TYCZYNA / 13

Wspomnienie o ojcu Maurycy

Dnia 1.07 br. dotarła do nas smutna wiadomość o śmierci o. Maurycego Niedzieli OP, który ostatnie dwadzieścia pięć lat życia przebywał w klasztorze św. Jacka w Warszawie. Na stronie internetowej dominikanów z Freta zamieszczono nekrolog, fotorelację z uroczystości pogrzebowych oraz krótki życiorys ojca Maurycego.

Ojciec Maurycy Niedziela OP

Ojciec Maurycy Lucjan Niedziela OP (lat 89, profesji zakonnej – 69, kapłaństwa – 61) urodził się 16.10.1934 r. w Chełmie. Profesję złożył 17.09.1954 r., święcenia kapłańskie przyjął 29.06.1963 r. Po święceniach pracował w klasztorach w Poznaniu i we Wrocławiu, gdzie podjął studia z historii na Uniwersytecie Wrocławskim. Następnie pracował w Krakowie, w Konwencie św. Jacka, w Warszawie i ponownie we Wrocławiu, gdzie był wikariuszem parafii i radnym konwentu. W latach 1976–1979 był przeorem konwentu w Prudniku i proboszczem tamtejszej parafii. Następnie pracował w Poznaniu, gdzie był kierownikiem administracji miesięcznika „W drodze” oraz radnym konwentu. Później pracował w Jarosławiu, gdzie również był radnym konwentu. W latach 1983–1989 był przełożonym w Borku Starym. Następnie pracował w Krakowie, gdzie był subprzeorem. W 1998 r. obronił doktorat z historii na Uniwersytecie Wrocławskim. W latach 1998–2007 był prowincjalnym promotorem beatyfikacji i kanonizacji. Opublikował kilka prac dotyczących bł. **Michała Czartoryskiego** i Sługi Bożego **Jacka Woronieckiego**. W 1999 r. został przeniesiony do Konwentu św. Jacka w Warszawie, gdzie mieszkał przez ostatnie 25 lat swojego życia. Tam też 1.07 br. zmarł po kilkudniowej chorobie, w swojej zakonnej celi, w obecności braci.

W czasie mszy pogrzebowej prowincjał polskich dominikanów **o. Łukasz Wiśniewski** powiedział: *Ojciec Maurycy był zainteresowany tymi, którzy święcie żyli na ziemi, jakby miał przekonanie, że bracia, zakon kaznodziejski już w Kościele Chwalebnym jest o wiele bardziej liczny, o wiele bardziej różnorodny. I dzisiaj ta nadzieja nas gromadzi i modlitwa, że wraz ze śmiercią ojca Maurycego i jego odejściem od nas zakon kaznodziejski w Kościele Uwielbionym jest jeszcze bardziej barwny.* Po mszy św. ciało zmarłego złożono do grobu na Cmentarzu Powązkowskim.

W okresie wieloletniej posługi kapłańskiej przez ponad sześć lat (od 30.07.1983 r. do 7.10.1989 r.) przebywał **w klasztorze w Borku Starym**, gdzie pełnił funkcję przeora. Pomimo że od czasu, kiedy o. Maurycy posługiwał w boreckim sanktuarium, minęło sporo czasu, naszą powinnością jest przypomnienie najważniejszych dokonań, które były jego zasługą i do dzisiaj są zauważalne w kompleksie klasztornym w Borku Starym.

Ojciec Maurycy pozostawił po sobie bogate dziedzictwo zarówno w sferze literaturowej, jak również materialnej, z którego korzystamy do dzisiaj. Był autorem licznych publikacji naukowych dotyczących histo-

rii boreckiego sanktuarium, w tym szczególnie ważnej rozprawy doktorskiej *Sanktuarium maryjne Dominikanów w Borku Starym w latach 1670–1823* (promotor: dr hab. **Bogdan Rok**), którą w 1998 r. obronił na Uniwersytecie Wrocławskim. Historii boreckiego klasztoru oraz ludziom, którzy ją tworzyli, o. Maurycy poświęcił kilkanaście opracowań naukowych opublikowanych w wydawnictwach krajowych i zagranicznych. Tym, co uderza w tych pracach, jest wysoki poziom merytoryczny i niezwykła rzetelność naukowa autora. Zachęcam do lektury tych opracowań, aby dokładniej poznać dzieje tego szczególnego dla naszego regionu miejsca.

Ojciec Maurycy to również biograf. Był autorem, współautorem lub redaktorem kilku opracowań życiorysów dominikanów. Najbardziej znane to biografia **bł. ojca Michała Czartoryskiego** *Błogosławiony ojciec Michał Czartoryski*, kapelana powstańców warszawskich, który odznaczył się ogromnym heroizmem: pozostał z powstańcami do końca, nie opuścił ciężko rannych i chorych ludzi na Powiślu. Gdy Niemcy kazali mu zdjąć habit, odmówił. Został rozstrzelany i spalony. Beatyfikowany 13.06.1999 r. przez Ojca Świętego **Jana Pawła II**.

Wspominany dominikanin był także autorem kilku publikacji dotyczących życia i twórczości **o. Jacka Woronieckiego** zaliczanego do grona najwybitniejszych filozofów i teologów I połowy XX w. w Polsce, profesora i rektora KUL-u, wykładowcy Papieskiego Uniwersytetu Świętego Tomasza z Akwinu *Angelicum* w Rzymie i Kolegium Filozoficzno-Teologicznego Ojców Dominikanów (wpierw we Lwowie, a następnie w Warszawie-Służewie i Krakowie). Postaci tej o. Maurycy poświęcił następujące książki: *Człowiek – moralność – wychowanie. Życie i myślenie Jacka Woronieckiego OP*; *Ojciec Jacek Woroniecki. Dominikanin, myśliciel i kapelan wojska polskiego walczącego z bolszewikami w 1920 r.*; *Próba biografii Jacka Woronieckiego OP i jego Wyznania*. Zakonnik był także postulatorem procesu beatyfikacyjnego Sługi Bożego o. Jacka Woronieckiego.

Ojciec Niedziela dzielił się swoją unikalną wiedzą i dorobkiem naukowym w Internecie. Był częstym gościem Radia Warszawa, gdzie komentował fragmenty Ewangelii. Dzielił się również z radiosłuchaczami swoją wiedzą historyczną. Jak wspomina **Ewa Kasprzyk**, redaktor tej stacji: *To, co mówił ojciec Maurycy w swoich wywiadach i to, co przekazał w swoich książkach, było nietuzinkowe. Posiadał olbrzymią wiedzę na temat historii i mówił mi o rzeczach, których nie znajdziemy chyba w żadnym archiwum; poza tym władał kilkoma językami obcymi. Miał specyficzne poczucie humoru. Zawsze do jego konfesjonalu ustawiała się kolejki.*

W czasie pobytu w Borku Starym o. Maurycy podjął liczne wysiłki i prace związane z remontem klasztoru, kościoła oraz otoczenia sanktuarium. W ramach działalności gospodarczej podjął szeroko zakrojone prace remontowo-budowlane obejmujące remont kapitalny budynku klasztornego, którego pierwszym etapem było wykonanie robót ziemnych polegających na wykonaniu izolacji poziomej i pionowej z częściową wymianą fundamentów oraz odwodnienie budynku. Przeprowadzono częściową wymianę stolarki okiennej. Wykonano remont piwnic z przeznaczeniem na

kaplicę oazową, jednak ze względu na ograniczoną funkcjonalność tych pomieszczeń projekt ten nie został zrealizowany. Równocześnie z remontem klasztoru prowadzono roboty przy kościele, obejmujące odwodnienie i osuszenie murów, naprawę dachu, wykonanie nowych tynków na sklepieniu. Przeprowadzono również renowację i rozbudowę organów. Zainstalowano oświetlenie dróg leśnych prowadzących do kościoła od Kielnarowej i w kierunku Groty.

Najbardziej widocznym, a równocześnie słyszalnym osiągnięciem działalności gospodarczej ojca przeora była inicjatywa związana z zakupem nowego dzwonu i budowa dzwonnicy. Imponujący dzwon o wadze 1024 kg i ponad 2500 kg z zawieszeniem został odlany 29.06.1985 r. w firmie ludwisarskiej Jana Felczyńskiego w Przemyślu. Dzwon w tonacji C przy sprzyjających warunkach pogodowych jest słyszalny z odległości 15 km. Na kloszu dzwonu umieszczono napis: *1684 – 1984 w 300 rocznicę istnienia kościoła dominikanów w Borku Starym – lud okolic wdzięczny za opiekę składa ten dzwon w hołdzie swojej Królowej i Matce Bogarodzicy Maryi.*

Ojciec Maurycy i Helena Sanchez (Król) przy nowym dzwonie

Po raz pierwszy dzwon zabrzmiał i wezwał okolicznych wiernych na pasterkę w 1985 r. Od tego czasu do dnia dzisiejszego w każdą niedzielę i święta kościelne wzywa okoliczną ludność na nabożeństwa oraz ogłasza inne ważne wydarzenia zgodnie z wymowną łacińską sentencją: *Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango*, tj. Żywych wzywam, zmarłych opłakuję, gromy kruszę. Dzwon poświęcono 27.07.1986 r. Początkowo był umieszczony na tymczasowej drewnianej konstrukcji. Dla zapewnienia godnego miejsca dla tak okazałego wotum ojciec przeor podjął starania zmierzające do budowy dzwonnicy.

Roboty budowlane rozpoczęto we wrześniu 1986 r. Dzwonnice usytuowano przy wejściu na teren klasztoru od strony wschodniej. Została pomyślana jako element przyszłego ogrodzenia całego zespołu klasztorowego. Stylem nawiązuje do wież kościelnych. Korpus dzwonnicy mierzy około 10 m, a jej łączna wysokość to ponad 16 m. Dzwonnica została poświęcona 30.08.1989 r. przez bpa **Bolesława Taborskiego**.

Należy przypomnieć, że prowadzone przez o. Maurycego prace remontowe i budowlane były realizowane w okresie głębokiego kryzysu gospodarczego, w których zdobycie niezbędnych materiałów budowlanych było bardzo trudne, a prowadzenie działalności inwestycyjnej przez kościoły wręcz zakazane. Nie zważając na te trudności, dzięki wrodzonemu talentowi zjednywania ludzi i umiejętności mobilizacji do podejmowania niełatwych wyzwań, przy pomocy mieszkańców Borku Starego i Kielnarowej, udało się zrealizować wiele ambitnych planów, których owoce są widoczne do dnia dzisiejszego.

Sprawozdanie z działalności duszpasterskiej i gospodarczej w czasie pobytu w Borku Starym o. Maurycy Niedziela przedstawił w publikacji *Klasztor dominikanów w Borku Starym koło Rzeszowa 30 VIII 1983 – 7 X 1989. Kronika Diecezji Przemyśkiej 1993, 1993 LXXVIII, z. 1, s. 84-93. Przedruk: „Kronika Tyczyńska”, nr 17/2024.*

W mojej pamięci ojciec Maurycy pozostanie jako osoba niezwykle charyzmatyczna i wzbudzająca szacunek. Był człowiekiem postawnym, o ostrych rysach twarzy, obdarzonym charakterystycznym niskim i donośnym głosem. Był doskonałym mówcą i kaznodzieją. Do dnia dzisiejszego pamiętam jego kazania, których mogłem wysłuchać, szczególnie te głoszone w czasie niezapomnianych klasztornych pasterek.

Wieczny odpoczynek racz mu dać, Panie!

Tekst: **Krzysztof Tereszkiwicz**

Fot.: <https://freta.dominikanie.pl/2024/07/01/sp-o-maurycy-lucjan-niedziela-op/>

BIBLIOTEKA
w telefonie

DOSTĘP DO KATALOGU MIGBP W TYCZYNIE

SAMODZIELNE PROLONGATY

MOŻLIWOŚĆ REZERWACJI I ZAMAWIANIA
książek

POWIADOMIENIA O TERMINIE ZWROTU I KSIĄŻKACH DO ODBIORU

DOSTĘP RODZICÓW DO KONT BIBLIOTECZNYCH DZIECI

APLIKACJA mobilna
SOWA MOBI

Szczegóły:
www.tyczyn-biblioteka.pl

Prawa dziecka według Janusza Korczaka

Postać Janusza Korczaka niezmiennie budzi szacunek, uznanie i podziw. Kim był ten starszy pan w okularach? Dlaczego poglądy starego doktora nadal budzą tak duże zainteresowanie, a idee pedagogiczne są aktualne także dziś? Odpowiedzi na te pytania znajdziemy oczywiście w jego naukowych opracowaniach.

Janusz Korczak.
Źródło: Narodowe
Archiwum Cyfrowe

Dorobek pisarski Korczaka to ponad 20 książek, setki tekstów drukowanych i wiele materiałów, których nie zdążył – a może nie chciał? – opublikować. To on jako jeden z pierwszych zapoczątkował walkę o prawa dziecka. Choć nie założył rodziny, to bardzo kochał dzieci i to właśnie im poświęcił większość swojego życia. Z myślą o nich stworzył oryginalny system wychowania opiekuńczego, opartego na zaufaniu, miłości i szacunku do dziecka.

Janusz Korczak, a właściwie **Henryk Goldszmit**, urodził się w Warszawie w 1878 (1879?) roku w rodzinie żydowskiej. Z wykształcenia był lekarzem, a z powołania wychowawcą i pedagogiem. To dzięki niemu powstały w Warszawie zakłady wychowawcze: Dom Sierot dla dzieci żydowskich oraz Nasz Dom dla dzieci polskich. Korczak zginął w obozie zagłady w Treblince, w sierpniu 1942 r. Został tam wywieziony przez nazistów wraz z dziećmi z Domu Sierot. Wiedział, co go czeka, ale swoje dzieci starał się pocieszać do samego końca. *Co im mówił: może to, że jadą na wieś i będzie im tam dobrze.* Korczak został pośmiertnie odznaczony **Orderem Orła Białego** (2018 r.) i **Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski** (1947 r.) za wybitne zasługi w dziele pomocy dzieciom. Jego książki są bardzo ważnymi pamiątkami i dokumentami o II wojnie światowej, a książkowy bohater **król Maciuś I** jest uwielbiany przez dzieci nie tylko w Polsce.

Jak Korczak postrzegał dziecko? W swoich wypowiedziach i pismach zwracał uwagę, że dziecko nie może być przedmiotem manipulacji świata dorosłych, że ma prawo do miłości, bycia szanowanym, posiadania własnych tajemnic, samostanowienia o sobie i swojej własności. Zawsze podkreślał, że partnerstwo pomiędzy wychowawcą a wychowankiem powinno się opierać na wzajemnym zaufaniu. Według Korczaka wychowawca nie może być despota, którego podstawowym narzędziem wychowawczym jest rygor. Koncepcja pedagogiczna, którą głosił Korczak, była bardzo rewolucyjna, bo przecież aż do dwudziestolecia międzywojennego dominował pogląd, że dziecko ma słuchać rodziców, spełniać ich wolę, być posłuszne i nie sprawiać kłopotów.

Z biegiem lat poglądy Korczaka zaczęły odgrywać coraz większą rolę, stając się drogowskazem nie tylko dla pedagogów. Tak jest do dziś. Świadczą o tym m.in. liczne placówki oświatowe, które za swojego patrona obrały Janusza Korczaka. Wiele z nich na swoich stronach internetowych udostępnia apel, który, choć nie jest autorstwa samego Korczaka, został zainspirowany tekstami tej wybitnej postaci. Apel ten został opublikowany w Polsce przez Katedrę Psychologii Rozwojowej KUL-u i był tłumaczeniem anonimowej broszury-ulotki przywiezionej ze Stanów Zjednoczonych w latach 80. przez prof. **Czesława Waleśa**.

Apel (fragment)

Mamo, tato...

Nie psuj mnie. Dobrze wiem, że nie powinienem mieć tego wszystkiego, czego się domagam. To tylko próba sił z mojej strony.

Nie bój się stanowczości. Właśnie tego potrzebuję – poczucia bezpieczeństwa.

Nie bagatelizuj moich złych nawyków. Tylko ty możesz pomóc mi zwalczyć zło, póki jest to jeszcze w ogóle możliwe.

Nie rób ze mnie większego dziecka, niż jestem. To sprawia, że przyjmuję postawę głupio dorosłą.

Nie zwracaj mi uwagi przy innych ludziach, jeśli nie jest to absolutnie konieczne. O wiele bardziej przejmuję się tym, co mówisz, jeśli rozmawiamy w cztery oczy.

Nie chroń mnie przed konsekwencjami. Czasami dobrze jest nauczyć się rzeczy bolesnych i nieprzyjemnych.

Nie przejmuj się za bardzo, gdy mówię, że cię nienawidzę. To nie ty jesteś moim wrogiem, lecz twoja miazdząca przewaga.

Nie zrzedź. W przeciwnym razie muszę się przed tobą bronić i robię się głuchy.

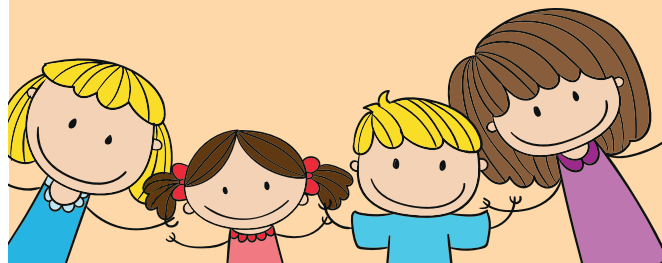
Nie dawaj mi obietnic bez pokrycia. Czuję się przeraźliwie tamszony, kiedy nic z tego wszystkiego nie wychodzi.

Nie sprawdzaj z uporem maniaka mojej uczciwości. Zbyt łatwo strach zmusza mnie do kłamstwa.

Nie odtrącaj mnie, gdy dręcę cię pytaniami. Może się wkrótce okazać, że zamiast prosić cię o wyjaśnienia, poszukam ich gdzie indziej.

Nie rób z siebie nieskazitelnego ideału. Prawda na twój temat byłaby w przyszłości nie do zniesienia.

Nie wyobrażaj sobie, iż przepraszaając mnie, stracisz autorytet. Za uczciwą grę umiem podziękować miłością, o jakiej nawet ci się nie śniło.

Poniżej wybór cytatów z utworów **Janusza Korczaka**, które świadczą nie tylko o tym, że autor był wnikliwym obserwatorem i bardzo wrażliwą osobą, ale także o tym, jak ogromnym szacunkiem i miłością darzył dzieci.

O poradnikach dla rodziców:

Książka z jej gotowymi formułami przytępiła wzrok i rozleniwiła myśl. Żyjąc cudzym doświadczeniem, badaniem, poglądem, tak dalece zatracono ufność w siebie, że nie chcą sami patrzeć. (...) Chcę, by zrozumiano, że żadna książka, żaden lekarz nie zastąpią własnej czujnej myśli, własnego uważnego spostrzegania.

O roli opiekuna:

Dziecko chce być dobre. Jeśli nie umie – naucz. Jeśli nie wie – wytłumacz. Jeśli nie może – pomóż.

O bezpiecznym domu:

W małym mieszkaniu może panować zgoda, życzliwość, wesołość, w dużym może być surowość, niechęć i nuda. Samotne może być dziecko i tu, i tam.

O porozumieniu i przebaczeniu:

Trzeba się porozumieć, trzeba się pogodzić. I trzeba przebaczać. Często wystarczy przeczekać.

O przemocy i tresurze:

Wszystko, co osiągnięte tresurą, naciskiem, przemocą, jest nietrwałe, niepewne, zawodne.

O nauce niemowląt:

Niemowlę bada swe ręce. Prostuje, wodzi w prawo i w lewo, oddala, zbliża, rozstawia palce, zaciska w pięść, mówi do nich i czeka na odpowiedź, prawą chwytając lewą rękę i ciągnie, bierze grzechotkę i patrzy na dziwnie zmieniony obraz ręki, przekłada ją z jednej do drugiej, bada ustami, natychmiast wyjmując i znów patrzy powoli, uważnie. (...) Ono nie bawi się: mieć, do licha, oczy i dostrzeżcie wysitek woli, by zrozumieć. To uczony w laboratorium, wymyślony w zagadnienie najwyższej wagi, a które wyslizguje się jego rozumieniu.

O mądrości dziecka:

Dziecko nie może myśleć jak dorosły, ale może dziecięco zastanawiać się nad poważnymi zagadnieniami dorosłych; brak wiedzy i doświadczenia zmusza je, by inaczej myślało.

O fałszywej trosce o dobro dziecka:

Im mizerniejszy poziom duchowy, bezbarwniejsze moralne oblicze, większa troska o własny spokój i wygodę, tym więcej zakazów i nakazów, dyktowanych pozorowaną troską o dobro dziecka.

O nauce i zrozumieniu:

Nie takie ważne, żeby człowiek dużo wiedział, ale żeby dobrze wiedział, nie żeby umiał na pamięć, a żeby rozumiał, nie żeby go wszystko troszkę obchodziło, a żeby go coś naprawdę zajmowało.

Dziecko nie jest czystą kartką:

Dziecko jest pergaminem szczelnie zapisanym drobnymi hieroglifami, których część tylko zdołasz odczytać, a niektóre potrafisz wytrzeć lub tylko zakreślić i własną zapełnić treścią.

W dzisiejszych czasach dużo mówi się o dziecku, o jego potrzebach i wychowaniu. Specjaliści piszą poradniki, prześcigają się w dawaniu rad, dlatego wydawać by się mogło, że każdy dziecięcy problem tak łatwo można rozwiązać. Jednak czy tak jest na pewno? Dlaczego co roku tak dużo dzieci ucieka z domu, wagaruje, sięga po używki, uzależnia się od Internetu? Przecież my, rodzice, chcemy dla własnych dzieci jak najlepiej, jednak czy na pewno zawsze pamiętamy, że bycie rodzicem to nasze najważniejsze zadanie? Nie praca, przyjemności, spotkania, wyjazdy, profile społecznościowe. Jeśli zabraknie nam czasu na bycie rodzicem, to zawsze zapłaci za to dziecko, bardzo często już w swoim dorosłym życiu.

Może wychowanie w czasach Korczaka było łatwiejsze, bo nie było tak dużo pokus, a może dziś poświęcamy więcej uwagi sobie i własnym przyjemnościom i to właśnie nas gubi? Dziś wiele urządzeń ułatwia nam życie: pralki, zmywarki, samochody..., a mimo to dalej narzekamy na brak czasu – dlaczego tak się dzieje? Co może być ważniejszego od rozmowy z dzieckiem, spacerów, wspólnego gotowania, innymi słowy – przygotowywania go do prawdziwego życia, nie tego z seriali czy Internetu? Może warto się nad tym zastanowić.

Oprac. **Alicja Kustra**

Numer 9. „Głosu Tyczyna”

ukaze się z datą **29.09.2024 r.**

Termin składania tekstów upływa:

16.09.2024 r.

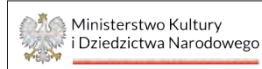
Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** lub składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna**, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, **tel. 17 22-19-410** w godz. pracy biblioteki oraz w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie**, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, **pok. 24, tel. 17 23-04-924**. Mile widziane zdjęcia (dobrej jakości i podpisane).

Czytacz dla osób z dysfunkcją wzroku

Już od półtora roku w naszej bibliotece osoby z dysfunkcją wzroku mogą wypożyczać odtwarzacz cyfrowy audiobooków – Czytacz 4. Otrzymaliśmy go od warszawskiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Larix, które od ponad 10 lat używa bibliotekom w całej Polsce urządzenia ułatwiające odbiór literatury osobom niedowidzącym i niewidomym. Projekt realizowany corocznie przez Larix jest dofinansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego ze środków pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Czytacz 4 to małe urządzenie, przypominające telefon komórkowy, przystosowane do obsługi przez osoby słabowidzące i niewidome. Odtwarzacz jest prosty w obsłudze. Czytelnik może skorzystać z *Instrukcji obsługi* dołączonej do urządzenia. Czytacz ma wbudowany głośnik oraz gniazdo do podłączenia słuchawek. Urządzenie umożliwia m.in. zatrzymanie odtwarzania książki i dowolnym miejscu. Czytacz pełni także funkcje dyktafonu (czytelnik może np. nagrywać notatki do fragmentów wysłuchanych książek) i mówiącego zegarka.

Wraz z Czytaczem nasza biblioteka otrzymała dostęp do ciągle powiększanego katalogu audiobooków, który obecnie liczy ponad 3 tys. egzemplarzy. Wśród pozycji książkowych w wersji mówionej znajduje się nie tylko klasyka literatury, ale także literatura najnowsza (książki autorów polskich i zagranicznych) oraz dla dzieci i młodzieży. Katalog książek mówionych, które można odtworzyć na Czytaku, jest dostępny w MiGBP w Tyczynie.

Wśród audiobooków przygotowanych do odtwarzania na Czytaku są powieści wielu współczesnych autorów, m.in.: D. Steel, L. Shukri, S. Kinga, D. Baldacciego,

J. Bator, D. Chamberlain, E. Cherezińskiej, J. Dexeraux, L. Genovy, J. Picoult, T. Gerritsen, A. Grabowskiej, K. Hannah, K. Janickiego, S. Kopera, A. Krawczyk, K. Michalak, J. Moyes, M. Nurowskiej, A. Osieckiej, J. Pałkiewicz, A. Pilipiuka, A. Quick, F. Rivers, M. Ródziewiczówny, E. Woydyło, O. Rudnickiej, A. Stasiuka i noblistki O. Tokarczuk.

Dla nas bibliotekarzy to wielka radość, kiedy okazuje się, że nasza oferta skierowana do mieszkańców gminy Tyczyn budzi ich zainteresowanie. Wdzięczność czytelników, którzy na co dzień nie mogą czytać książek papierowych, jest prawdziwą satysfakcją i motywacją do podejmowania kolejnych inicjatyw czytelniczych.

Zapraszamy osoby z dysfunkcją wzroku, które chciałyby zostać czytelnikami naszej biblioteki i wypożyczyć Czytacza, do kontaktu pod nr. tel. **17 22-19-410** lub poprzez e-mail: **biblioteka@tyczyn-biblioteka.pl**.

Tekst: **Agnieszka Janda**

MIEJSKA I GMINNA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
W TYCZYNIE
ZAPRASZA

WYPOŻYCZAMY

cyfrowy odtwarzacz audiobooków

CZYTAK 4

**DLA OSÓB
Z DYSFUNKCJĄ WZROKU**

DOSTĘP DO
3 TYS.
AUDIOBOOKÓW

MOŻLIWOŚĆ
WYPOŻYCZENIA
DO DOMU

SZCZEGÓŁY:
www.tyczyn-biblioteka.pl

 17 22-19-410

Miejska i Gminna
Biblioteka Publiczna w Tyczynie

**PODZIEL SIĘ
KSIĄŻKĄ**

**PO-WAKACYJNA AKCJA
WYMIANY KSIĄŻEK**

Masz w domu **NOWE KSIĄŻKI**,
które już przeczytałeś?

**Przynieś je do BIBLIOTEKI
i wymień na inne**

Szczegóły na: www.tyczyn-biblioteka.pl

Darmowe wyprawki czytelnicze czekają na przedszkolaków

Już po raz siódmy MiGBP w Tyczynie włączyła się w ogólnopolską kampanię organizowaną przez Instytut Książki. Jak czytamy na stronie internetowej Instytutu, akcja ta jest największym w Polsce i Europie programem promującym czytelnictwo wśród dzieci i ich rodziców. Celem kampanii jest zachęcenie dorosłych do codziennego czytania dzieciom oraz odwiedzania z pociechami bibliotek. W ramach akcji Mała książka – wielki człowiek każde dziecko w wieku 3-6 lat, które zostanie zapisane do biblioteki i którego opiekunowie wyrażą chęć udziału w projekcie, otrzyma Wyprawkę Czytelniczą.

Jak otrzymać Wyprawkę Czytelniczą?

Wystarczy przyjść z dzieckiem do MiGBP w Tyczynie lub naszej filii (w: Borku Starym, Hermanowej i Kielnarowej), założyć maluszkowi kartę biblioteczną i zgłosić bibliotekarzowi chęć wzięcia udziału w projekcie. W ramach akcji najmłodszy otrzymają na dobry czytelniczy start **Wyprawkę Czytelniczą**, a w niej: **Kartę Małego Czytelnika** z miejscem na 10 naklejek, **książeczkę** pt. *Pierwsze czytanki dla...* oraz **broszurkę** dla rodziców o zaletach korzystania przez dziecko z biblioteki. Podczas każdej wizyty w bibliotece zakończonej wypożyczeniem przynajmniej jednej książeczki z księgozbioru dziecięcego, mały czytelnik otrzyma jedną naklejkę do wklejenia na Kartę Małego Czytelnika, a po uzbieraniu dziesięciu – imienny **Dyplom** i... (dla chętnych) zabawa zacznie się od nowa.

W ciągu sześciu lat rozdaliśmy już bardzo wiele Dyplomów Małego Czytelnika. Dla bibliotekarzy moment wręczenia dziecku dyplomu jest zawsze emocjonujący, bo widać w oczach każdego małego czytelnika, że otrzymanie takiej nagrody to dla niego chwila pełna radości i ekscytacji. A my mamy nadzieję, że te pierwsze spotkania dzieci z biblioteką zapiszą się w pamięci najmłodszych jako mile i ciekawie spędzony czas, gdzie można przeżyć niesamowitą przygodę z wypożyczoną książką; gdzie czekają życzliwi bibliotekarze, którzy zawsze pomogą w wyborze ciekawej historii do czytania.

Pamiętajmy, że tylko od nas – dorosłych – zależy, czy biblioteka będzie odgrywała ważną rolę w życiu małego człowieka i czy będzie kojarzyła mu się z przyjaznym, bezpiecznym miejscem, gdzie można kreatywnie spędzić czas. A w bibliotece dziecko może uczyć się m.in. samodzielności i podejmowania pierwszych własnych wyborów. Rytuał odwiedzania biblioteki i nie tylko wypożyczania książek, ale także zabawy w Kąciku Malucha w otoczeniu kolorowych książeczek, utrwali nawyk czytania, za który nasze dzieci będą kiedyś wdzięczne.

Tekst: **Agnieszka Rożek-Janda**
– koordynator projektu w gminie Tyczyn

Zmiany w ortografii języka polskiego

Letnią porą nikt nie myśli o zimowych ponurych dniach, kiedy już o piętnastej trzydzieści robi się ciemno. Niemniej jednak już teraz warto się przygotować na 2026 rok, kiedy to 1 stycznia zmianie ulegną niektóre zasady ortograficzne. A stało się tak za przyczyną Rady Języka Polskiego działającej przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk. Rada wydała 10 maja br. komunikat dotyczący zmian w naszym języku. Co to za zmiany? Warto już teraz o nich wiedzieć, żeby do 1.01.2026 r. przyswoić sobie nowe zasady pisowni polskiej.

Wielką literą będziemy zapisywać nazw mieszkańców miast, ich dzielnic, osiedli i wsi. Do tej pory pisaliśmy te nazwy małą literą (tyczynianin – mieszkaniec Tyczyna, rzeszowianka – mieszkanka Rzeszowa, borkowianin – mieszkaniec Borku Starego). Po zmianach będziemy pisać: Tyczynianin, Rzeszowianka, Borkowianin.

Wprowadzono pisownię wielką literą nie tylko nazw firm i marek, ale także pojedynczych egzemplarzy tych wyrobów. Do 31.12.2025 r. będziemy pić wodę mineralną rzeszowiankę i jeść (wafelki) grzeński, po 1 stycznia 2026 r. będziemy pić Rzeszowiankę, jeść Grzeński i jeździć Mercedesem (a nie jak do tej pory – mercedesem).

Cząstki: -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście ze spójnikami będziemy zapisywać rozdzielnie. Na przykład: *Zastanawiam się, czy by* [teraz: *czyby*] *nie pojechać nad morze.*

Wprowadzono łączną pisownię nie- z imiesłowami zakończonymi na -ący, -ąca, -ące, -ny, -na, -ne. Na przykład: niepiszący, nieczytające, nieśpiewany.

Małą literą będziemy zapisywać przymiotniki utworzone od nazw osobowych zakończonych na -owski. Do tej pory przymiotniki te można zapisać małą bądź wielką literą – w zależności od tego, czy odpowiadały one na pytanie *czyj?* lub *jaki?*, np. dramat (*jaki?*) szekspirowski lub (*czyj?*) Szekspirowski. Po 1 stycznia 2026 r. wszystkie takie przymiotniki zapiszemy małą literą.

Łącznie zapiszemy też człon pół- w wyrażeniach: półzabawa, pół nauka; półżartem, pół serio; pół spał, półczuwał. Pisownia łączna z łącznikiem będzie też obowiązywać w połączeniach typu: pół-Polka, pół-Francuzka (mowa o jednej osobie). Do 31.12.2025 r. połączenia te zapiszemy oddzielnie bez łącznika (pół Polka, pół Francuzka).

Umożliwiono pisownię par wyrazów równorzędnych lub podobnie/identycznie brzmiących aż w trzech wersjach, czyli: z przecinkiem, rozdzielnie lub z łącznikiem (czyli krótką kreską), np. *tuż*

tuż (*tuż, tuż lub tuż-tuż*), *trzask prask* (*trzask, prask, trzask-prask*).

W nazwach własnych wielką literą będziemy zapisywać:

- wszystkie człony w nazwach komet: (np. Kometa Halleya);
 - w nazwach geograficznych i miejscowych, których drugi człon jest rzeczownikiem w mianowniku (np. Morze Marmara, Półwysep Jukatan, Wyspa Uznam);
 - wyraz stojący na początku nazw obiektów przestrzeni publicznej (np. Aleja Lubomirskich, Płac Wolności, Pałac Jędrzejowiczów, Pomnik Ofiar Getta, Most Mazowieckiego, Cmentarz Rakowicki, Park Kościuszki).
- Ważne: utrzymano pisownię małą literą wyrazu ulica** (np. ulica Mickiewicza);

- wszystkie człony (oprócz przyimków i spójników) nazw lokali usługowych i gastronomicznych, np. Restauracja Georgia, Bar Smacznie i Zdrowo, Pizzeria London, Apteka Animed;

- wszystkie człony w nazwach orderów, medali, odznaczeń, nagród, tytułów honorowych, np. Nagroda Nobla, Honorowy Obywatel Miasta Tyczyna, Tyczyński Mistrz Ortografii, Nagroda Pulitzera, Nagroda Rektora za Wybitne Osiągnięcia Naukowe.

Wprowadzono łączną pisownię przedrostków z wyrazami zapisywanymi małą literą (np. superwycieczka). Jeśli wyraz zaczyna się od wielkiej litery, po przedrostku stawiamy łącznik, np. super-Tyczynianin.

Dopuszczona została pisownia rozdzielna cząstek takich jak: super-, ekstra-, eko- wege-, mini-, maxi-, midi-, mega-, makro-, np. miniwieża lub mini wieża, superpomysł lub super pomysł, eko-żywność lub eko żywność.

Łącznie zapiszemy cząstki: niby-, quasi- z wyrazami zapisywanymi małą literą, np. nibyartysta, nibynóżki, quasinauka, nibytorebka. **Ważne:** Jeśli wyraz zaczyna się wielką literą, cząstki te zapisujemy z łącznikiem, np. *niby-Francuz, quasi-Hiszpania*.

Wprowadzono łączną pisownię cząstki nie- z przymiotnikami i przysłówkami odprzymiotnikowymi w stopniu wyższym i najwyższym, np.: *nienajlepiej, nienajstaranniej*. Obecnie (do 31.12.2025 r.) cząstkę nie- łącznie piszemy tylko w stopniu równym. W stopniu wyższym i najwyższym obowiązuje pisownia rozłączna (np. *niedobry*, ale: *nie lepszy i nie najlepszy*).

Miejmy nadzieję, że wprowadzone zmiany ułatwią posługiwanie się poprawnym językiem polskim. Czy doczekamy się bardziej znaczących zmian? Czas pokaże.

Pełny tekst Komunikatu Rady Języka Polskiego znajduje się na stronie internetowej: rjp.pan.pl/zmiany-pisowni

Tekst: **Agnieszka Rożek-Janda**

Wrota do świata fantasy odnalezione na Królce w Tyczynie

Od siedmiu lat na Królce w Tyczynie grupa młodych ludzi organizuje niezwykłą grę terenowo-fabularną w klimacie średniowiecznego fantasy. Zajmuje się tym stowarzyszenie OGT Events, którego członkowie to mieszkańcy i sympatycy Tyczyny.

— Od zawsze pasjonowały nas gry, zarówno te planszowe, jak i komputerowe, a zwłaszcza takie na żywo, bo kontakt z drugim człowiekiem i autentyczność przygód są takim rodzajem przeżycia, dla którego warto poświęcić przynajmniej jeden weekend w roku — mówi członkowie stowarzyszenia. — Z chęcią współpracujemy z Gminą Tyczyn w tym zakresie, która jest patronem imprezy mającej miejsce na Królce.

Podczas gry będziecie mogli poczuć się niczym postać z gry komputerowej albo filmu fantasy. Będzie można wcielić się w rolę wojownika, czarodzieja, rzemieślnika i wziąć udział w fascynującej fabule; zanurzyć się w pięknym lesie, poszukać skarbów, zmierzyć z przeciwnikiem, posłuchać koncertu bardów, zjeść posiłek w karczmie, poznać innych fanów fantastyki i przede wszystkim przeżyć przygodę. Możecie spędzić z nami cały ostatni weekend wakacji albo wziąć udział tylko w wybranym dniu. Wystarczy przygotować strój w tematyce gry.

Tegoroczna impreza odbędzie się w dniach 30-31.08 br. Zapraszamy dorosłych i młodzież ze szkół średnich. Natomiast w niedzielę 1.09 br. zapraszamy na festyn całe rodziny. Będzie można obejrzeć turniej (a nawet wziąć w nim udział) walk bronią bezpieczną,

posłuchać bardów, poszukać skarbu, zjeść coś w karczmie i wziąć udział w naszej licytacji. Więcej informacji na stronie: www.ogtevents.pl/dla-rodzin.

Tego typu rozrywka jest ciekawą i innowacyjną alternatywą spędzania wolnego czasu nie tylko w naszej gminie, ale i na całym Podkarpaciu.

OGT Events warto również śledzić na Facebooku, Instagramie czy YouTube pod tą samą nazwą. Serdecznie zapraszamy.

Tekst: **Stowarzyszenie OGT Events**

NIEDZIELA 01.09.2024

FESTYN ŚREDNIOWIECZNO-FANTASTYCZNY

LEGENDARNI ♡

TYCZYN LASEK WSTĘP-100 ZŁ OD RODZINY

Zabierz rodzinę na **festyn** w stylu **średniowiecznego fantasy**.
Za 100 zł od rodziny zapraszamy Cię na: karczmiennie żarło, koncert bardów, turniej rycerski, licytację różności, poszukiwanie skarbu i przygodę w lesie.

ZAPISY TYLKO NA:
www.ogtevents.pl/dla-rodzin/

FABULARNA GRA TERENOWA

LEGENDARNI ♡

30.08-01.09.2024 TYCZYN 50-200 ZŁ

Stworzyliśmy w lesie pod Rzeszowem włoskę **fantasy**, wymyśl sobie postać i przyjdź do nas **eksplorować** las, zdobywać skarby, wykonywać **zadania** i rozwijać postać. Weź udział w fascynującej **fabule**.

ZAPISY TYLKO NA:
[WWW. OGTEVENTS.PL](http://www.ogtevents.pl)

Skarga pauliańska

Skarga pauliańska to ważne narzędzie stosowane przez wierzyciela w ramach ochrony przed pokrzywdzeniem, w wyniku czego korzysta osoba trzecia.

Jeżeli dłużnik, nie spłacając swoich długów wobec danej osoby, przekazał na inną osobę w formie darowizny np. swoje mieszkanie, którego wartość mogła zaspokoić dług, to przy spełnieniu szeregu przesłanek wierzyciel może kontynuować egzekucję poprzez uznanie tej umowy darowizny za bezskuteczną. Pozytywne sądowe rozstrzygnięcie w tym zakresie umożliwi wierzycielowi kontynuowanie egzekucji i w praktyce – faktyczną możliwość odzyskania długu lub jego części.

Skarga pauliańska ma chronić wierzyciela przed pokrzywdzeniem ze strony dłużnika. Skuteczność tej skargi w dużej mierze zależy od tego, czy osoba trzecia wiedziała o przedsięwzięciu – ale nie jest to wyłączny wyznacznik skuteczności skargi. Skarga pauliańska pozwala zatem wierzycielowi zakwestionować działanie dłużnika prowadzące do zmniejszenia lub całkowitego wyzbycia się przez niego majątku. Wracając do naszego przykładu: skarga może doprowadzić do uznania za bezskuteczną darowiznę mieszkania na osobę trzecią, co oznacza, że dłużnik będzie dysponował majątkiem, z którego przynajmniej w części powinien zaspokoić wierzyciela.

Tekst: **Artur Maziarz**

Materiał źródłowy: ustawa z dnia 23 kwietnia 1963 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2023 r., poz. 1610, 1615, 1890, 1933.).

Rubrykę redaguje:
Artur Maziarz - radca prawny

OGŁOSZENIA/REKLAMY

Osoby zainteresowane zamieszczeniem ogłoszenia lub reklamy w **Głosie Tyczyna** mogą to zrobić telefonicznie pod nr. tel. **(17) 22-19-318, wew. 24** oraz **(17) 22-19-410**, a także e-mailowo: **glostyczna@tyczyn.pl**.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

- Za ogłoszenia drobne – **1 zł od słowa**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 6,5 x 9 cm – **25 zł**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 13 x 9 cm – **50 zł**.
- W treści ogłoszenia adres oraz nr telefonu traktowane są jako jedno słowo.
- Ogłoszenia dotyczące nieruchomości położonych na terenie Gminy Tyczyn typu: *sprzedam/kupię działkę, wynajmę dom, zamienię mieszkanie* oraz *zyczenia* od osób prywatnych są **płatne**.
- Ogłoszenia dotyczące w treści: *szukam/dam pracę, nekrologi* są **bezpłatne**.

HARMONOGRAM MECZÓW WRZESIEŃ

MKS STRUG TYCZYN

IV LIGA PODKARPACKA

31.08 / 1.09
STRUG TYCZYN – SOKÓŁ NISKO

14/15.09
STRUG TYCZYN – JKS JAROSŁAW

21/22.09
SOKÓŁ KAMIEŃ – STRUG TYCZYN

28/29.09
STRUG TYCZYN – EKOBALL STAŁ SANOK

7/8.09
CZARNI JASŁO – STRUG TYCZYN

Stowarzyszenie KRIS
Kreatywność
Rozwój
Innowacyjne
Społeczeństwo

ul. Naruszewicza 7/2
35-055 Rzeszów
KRS 0000392302
REGON 180755405
NIP 8133664068
konto 54124017921111001107158625

ZAPRASZAMY

OSOBY W WIEKU 50+
Z WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
DO UDZIAŁU W PROJEKCIE

SENIOROM NIE MUSI NIC **Z ŻYCIA UMYKAĆ**

KOORDYNATOR PROJEKTU: RENATA POŁANIECKA - TEL. 514-264-953
DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

HARMONOGRAM PROJEKTU

➤ **warsztaty z rękodzieła w „Wikarówce” przy kościele pw. św. Katarzyny w Tyczynie**

- **4.09.2024 r.**, godz. 10.00 – 14.30 – **kwiaty vintage**
- **11.09.2024 r.** – **obraz z powertexu**
- **18.09.2024 r.**, godz. 10.00 – 13.30 – **art. mandala**
- **25.09.2024 r.** – **na drewnianej tacy**
- **2.10.2024 r.**, godz. 10.00 – 14.30 – **ikona na desce**
- **16.10.2024 r.**

➤ **8-13 października 2024 r. – wyjazdowe warsztaty instruktażowo-motywacyjne w Podkarpackim Centrum Edukacji Nauczycieli w Tarnobrzegu**

Program warsztatów:

- warsztaty: dziewiarskie, świece sojowe, wyroby z żywicy,
- wycieczka do Muzeum Przemysłu Siarkowego w Tarnobrzegu i zabytkowego klasztoru ss. dominikanek w Wielosiu,
- zwiedzanie Muzeum Centralnego Okręgu Przemysłowego w Stalowej Woli.

➤ **warsztaty z rękodzieła w „Wikarówce” przy kościele pw. św. Katarzyny w Tyczynie**

- **23.10.2024 r.**, godz. 10.00 – 14.30 – **dynia – powertex**
przerwa: godz. 12.00 – 12.30
- **30.10.2024 r.**, godz. 10.00 – 13.30 – **dekoracje nagrobne z lampionem**
przerwa: godz. 11.30 – 12.00
- **6.11.2024 r.**, godz. 10.00 – 13.30 – **zimowy krajobraz – obraz z powertexu**
- **13.11.2024 r.**,
- **20.11.2024 r.** - **bombki i lampion – efekt szronu**
- **27.11.2024 r.**,
- **11.12.2024 r.**, godz. 10.00 – 13.00 – **uroczyste zakończenie - podsumowanie projektu**

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

Zaproszenie do udziału w badaniu ewaluacyjnym
dotyczącym procesu wdrażania oraz monitoringu i ewaluacji LSR

Szanowni mieszkańcy Doliny Strugu, Beneficjenci!

W związku z prowadzoną ewaluacją *Lokalna Grupa Działania – Lider Dolina Strugu* zwraca się z gorącą prośbą o wypełnienie ankiety ewaluacyjnej, której celem jest analiza procesu wdrażania, monitoringu i ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju gmin Doliny Strugu.

Ankieta w formie elektronicznej znajduje się na stronie LGD – *Lider Dolina Strugu*: www.liderds.ostnet.pl.

Ankieta jest również dostępna w formie papierowej w biurze LGD:
ul. Kościuszki 8, 36-020 Tyczyn (budynek OST, II piętro).

Więcej informacji w biurze LGD – *Lider Dolina Strugu*: 36-020 Tyczyn, ul. Kościuszki 8,
nr tel.: **17 230 10 99**, e-mail: biuro@liderds.ostnet.pl

 V KRAJOWE DNI POLA BOGUCHWAŁA 2024		
Kalendarz imprez		
	14-16.06	V Krajowe Dni Pola w Boguchwale
Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale w 2024 r.	5-6.10	Jesienna Giełda Ogrodnicza
	27.04, 25.05, 15.06, 7.09, 26.10, 23.11, 21.12	Podkarpacki Bazar w Boguchwale
	11.05, 29.06, 21.09, 12.10, 9.11, 7.12	Podkarpacki Bazar w Rzeszowie

BANK SPÓŁDZIELCZY W TYCZYNIE

Otwórz konto w **Banku Spółdzielczym w Tyczynie** razem z kartą Mastercard®, dodaj ją do telefonu i odbierz voucher o wartości 100 zł.

POKOCHASZ OD PIERWSZEGO PŁACENIA!

Odbierz 100 zł

w programie Bezcenne® Chwile
za pierwsze zakupy o wartości 100 zł

[Sprawdź](#)

Promocja trwa od 01.08-30.11.2024 lub do wyczerpania puli nagród i obowiązuje w wybranych Bankach z grupy BPS. Nagrody wydawane są w postaci punktów, które można wymienić na nagrodę z katalogu nagród w programie Mastercard®Bezcenne®Chwile. Pula nagród jest ograniczona. Szczegóły w regulaminie na stronie mojbank.pl/wtelefonie. Organizatorem promocji jest Mastercard Europe S.A. działający w Polsce poprzez Mastercard Europe S.A. Oddział w Polsce (Plac Europejski 1, 00-844 Warszawa).

Po więcej szczegółów zapraszamy do Naszych Oddziałów w: Tyczynie, Rzeszowie, Chmielniku oraz na stronę internetową www.bstyczyn.pl

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys**, **Ewa Kocur**, **Elżbieta Domino**, **Agnieszka Rożek-Janda**. Stali współpracownicy: **Dorota Michalak**, **Monika Dziadura**, **Anna Pondo**, **Anita Drążek**, **Beata Byczyńska-Gruca**.

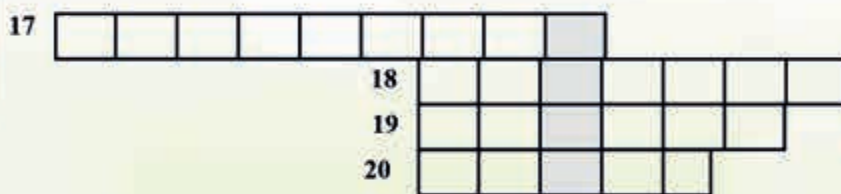
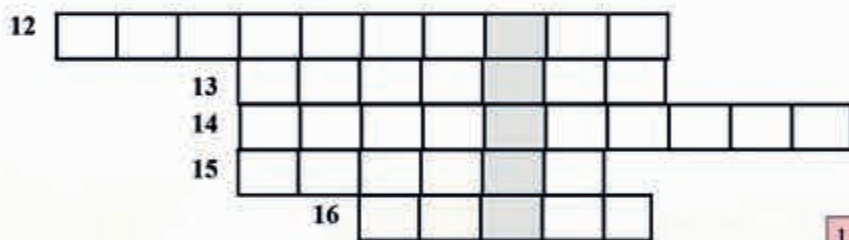
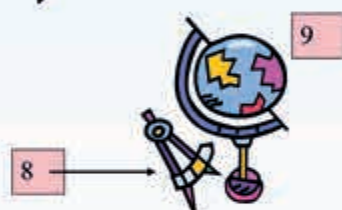
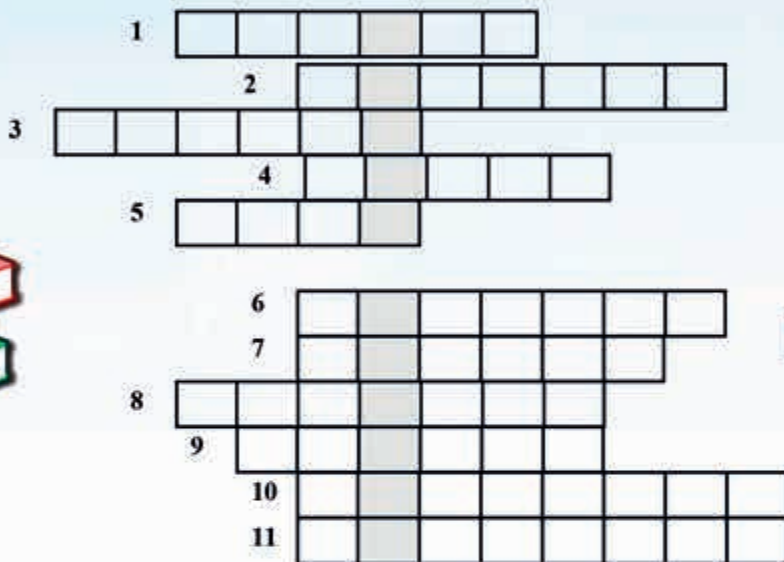
Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej.
Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl;
Adres redakcji, korekta tekstów: MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie, druk:** Kan Media Agencja Reklamy Kucharski Adriano, ul. Jaśminowa 1/4, 35-604 Rzeszów, tel. 506-744-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

GŁOS DZIECI

Oprac. MiGBP w Tyczynie (www.tyczyn-biblioteka.pl), Dodatek do 8. numeru Głosu Tyczyna (8/2024)

Rozwiąż krzyżówkę. Litery z szarych pól utworzą rozwiązanie.

Czy można nie lubić lata? Przyroda kwitnie i pachnie, ptaki śpiewają. Dzieci mają wakacje, dorośli urlopy. A jednak w pewnej krainie na końcu świata żył czarnoksiężnik Gromer, który lata nie lubił. Wyglądał jak chmura gradowa. W spojrzeniu miał coś takiego, że polna myszka widząc Gromera, chowała się natychmiast do dziury. Czarnoksiężnik marzył, by wszystko dookoła było równie smutne jak on sam. Żeby ptaki nie śpiewały, pszczołki nie brzęczały, a kwiaty zmieniały się w suche badyle. Gromer chciał, by z krainy zniknęła raz na zawsze radość. Pomóc miało w tym zerwanie Rumiankowego Serca, ale Gromer nie wiedział, jak je odnaleźć. Jak wśród miliarda kwiatów znaleźć ten jeden – najcenniejszy? – zastanawiał się czarnoksiężnik. To jak z gwiazdami na niebie – trudno odnaleźć najpiękniejszą, bo wszystkie gwiazdy są piękne.

Pomimo magicznych zdolności Gromer nie mógł zlokalizować rumianku o złotym sercu. Wszystkie owady w krainie знаły marzenie czarnoksiężnika, dlatego strzegły miejsca, gdzie rośnie Rumiankowe Serce. Gromer próbował zagadywać napotykane pszczołki, przybierając różne postacie. Na przykład zmieniał się w kolorową ważkę, stawał na drodze i niby żartem zgadywał:

- O, jaka pszczołka spracowana. Czuję zapach rumianku. Pewnie musi rosnąć gdzieś w pobliżu. Pomogę dzwigać zapasy.

- Dziękuję – odpowiadała pszczołka. - Dam sobie radę - i nie zdradzając miejsca rumiankowych pól, wymijała ważkę.

Czarnoksiężnik przekonał się, że w ten sposób niczego nie osiągnie. Aż pewnego dnia, przechadzając się pod grabowym drzewem, spotkał mrówkę Matyldę. Widać było, że mrówka jest bardzo wzburzona.

- Czy mogę w czymś pomóc? - zapytał Gromer Matyldę.

- Miałam szansę zostać królową w mrowisku – chlapała – ale, niestety, wybrano Frizę. Jestem zdecydowanie od niej lepsza. Potrafię organizować życie mrówek, wyciskać do ostatniego soku siły i atakować przeciwnika. Friza to piękna lala, sprowadzi mrówki na manowce – zakończyła wyniośle napotkana mrówka.

- Och, biedna ty - czarnoksiężnik udał wzruszenie. - Jestem pewny, że mogę Ci pomóc odzyskać tron, pod warunkiem, że zdradzisz mi, gdzie mogę znaleźć Rumiankowe Serce.

- To banalnie proste – odrzekła mrówka. - Za tą górą znajdują się Rumianowe Pola, a na nich oprócz rumianów znajdziesz kwiaty wyki, kąkolu i bławatów. Rumianowe Serce ukryte jest w samym środku łąki z bławatami.

- Ach tak! Dziękuję ci! - Gromer uściskał Matyldę, wkładając jej na głowę fałszywą koronę. Kiedy oddawał mrówce nieszczerzy pokłon, zawołał:

- Niech żyje królowa!

Okrzyk ten usłyszały mieszkające w okolicy mrówki i szybko przegoniły nieprawdziwą królową. Widząc to Gromer, rozplątał się jak mgła.

Rumiankowe Serce znajdowało się dokładnie tam, gdzie wskazała Matylda. Kiedy czarnoksiężnik je zobaczył, zerwał szybko i w jednej chwili nastał półmrok, zaszło słońce, zwiędły kwiaty, a przestraszone owady pochowały się w zakamarki. Nikt nie śmiał nosa wyściubić z kryjówki, a śmiech Gromera porażał do szpiku kości.

Nagle tę przerażającą ciszę przerwał zmarznięty kos, który zaśpiewał:

- Nie ma już Rumiankowego Serca, ale są nasze!

Do kosa dołączyły się inne ptaki. W jednej chwili wyszło słońce, pozieleniały trawy, na nowo zakwitły kwiaty, a owady wróciły do pracy.

Czarnoksiężnik próbował swoich magicznych sił, by przywrócić letni smutek w krainie, ale... nie potrafił. Radość lata zabiła wszystkie moce Gromera, który czuł się przegrany. Coś w nim pękło. Czy opłaci się być złym? – pytał sam siebie. Świat i tak będzie kolorowy, bo dobra jest więcej. Nie wiadomo skąd wzięła się łąka na policzku maga, która wsiąkła w Rumiankowe Serce. Nagle kwiat zniknął, a czarnoksiężnik poczuł taką radość, że miał ochotę latać z motylami i śpiewać z całych sił.

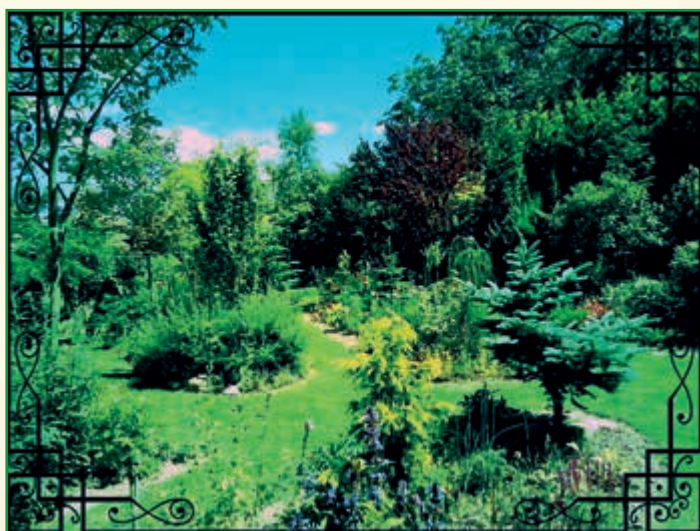
Kącik Czytelnika

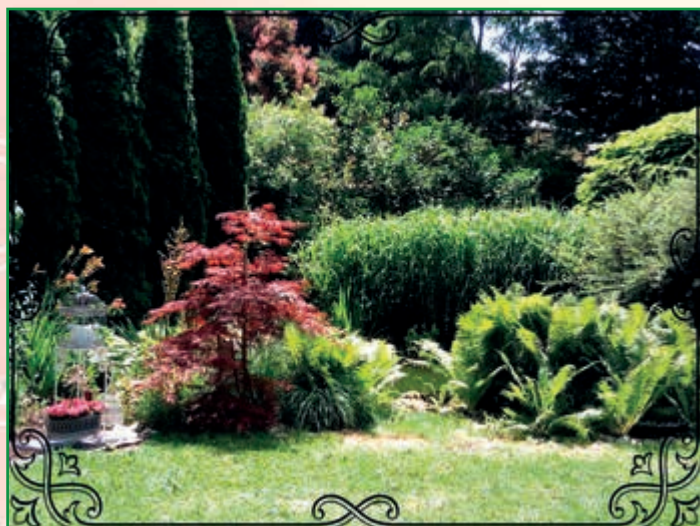
Nagrodzone ogrody w konkursie *Kwitnąca Gmina Tyczyn*

I miejsce — ogród Małgorzaty Jamrozek

II miejsce — ogród Doroty Leniart

III miejsce — gród Jolanty Cymerys

Zwiedzanie pałacu Wodzickich z przewodnikiem

Organizatorzy wydarzenia (od lewej): wicestarosta Jerzy Bednarz, starosta Krzysztof Jarosz, dyrektor Zespołu Szkół Dorota Tarańska-Klęsk, burmistrz Janusz Błotnicki i Zofia A. Domino

Frekwencja przerosła organizatorów

W roli przewodnika wystąpiła Zofia A. Domino z Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej

Wśród uczestników obecni byli mieszkańcy nie tylko Tyczyna

Pamiątkowe zdjęcie zwiedzających z organizatorami wydarzenia — na tle pałacu Wodzickich

